

Slovenski dom

Štev. 148

V Ljubljani, ponedeljek 3. julija 1939.

Leto IV

Zmagoslavje naše mladine v Mariboru

Na današnji, glavni in zaključni dan mladinskega tabora v Mariboru je do 10.000 slovenskih fantov in deklet v veličastnem sprevedu

korakalo pred zastopnikom najvišjega tabornega pokrovitelja, kralja Petra II., pred 6 ministri, najvišjimi zastopniki Slovenije ter 30.000 gledalci

Maribor, 2. julija.

Po nepozabni svečanosti na Slomškovem grobu je priredila salezijanska godba iz Kadne na Glavnem trgu koncert. Vrli mladi godci so igrali poskočne koračnice in slovenske narodne pesmi do 11 zvečer. Obdajal jih je krog tisočev, ki so sprejeli vsako pesem s ploskanjem in odobravanjem. Po koncertu pa se mesto še dolgo ni umirilo. Po ulicah so se prelivale množice ljudi, v krajih, v narodnih nošah, vsi, mladina in starejši so bili veseli in razigrani, nikomur se ni mudilo spat, prava kresna noč slovenske mladine v drugi slovenski prestolnici. Vsi mariborski lokali, ki so bili odprti vso noč, so bili do poznih ur zasedeni. Ljudje so se ustavljali sedaj pred frančiškansko baziliko, ki sta jo razsvetljevala pročelje dva velika reflektorja; potem pred gradom, ki je bil tako oblit z lučjo, kakor da sije nanj opoldansko sonce. Reflektorji so osvetljevali južno in zahodno fronto gradu s stopniščem, velika loža ob Trgu Svobode pa je bila razsvetljena z žarnicami, ki so od tal metale svetlobo na beli strop, od koder se je odbijala po stebrovju, kar je nudilo krasen pogled. Na Glavnem trgu pa je bilo poslopje mestnega magistrata naravnost bajno razsvetljeno z venci iz žarnic, na stolpu je žarel ogromen državni grb.

Današnje jutro v Mariboru

Nove množice so privrele danes zjutraj s posebnimi vlaki v Maribor. Vse skupaj je prispelo danes v Maribor 16 posebnih vlakov, ki so bruhali v mesto nove množice, tako da je bila že na vse zgodaj na mariborskih ulicah gneča. Poleg vlakov pa so se valile po cesti nepregledne kolone kolesarjev iz bližnje in daljne okolice.

Ob petih so bile po vsem mestu budnice raznih godb, ki so igrale koračnice. Na ulicah so se začeli kazati fantje in dekleta v krajih. Hiteli so skozi gnečo na zbirališče, ki je bilo na Zrinjskem trgu pod drevesi. Člani v krajih so zasedli Maistrovo ulico, članice v krajih Aškerčevo ulico. Člani v civilu so se zbirali v Tomšičevem dreveredu.

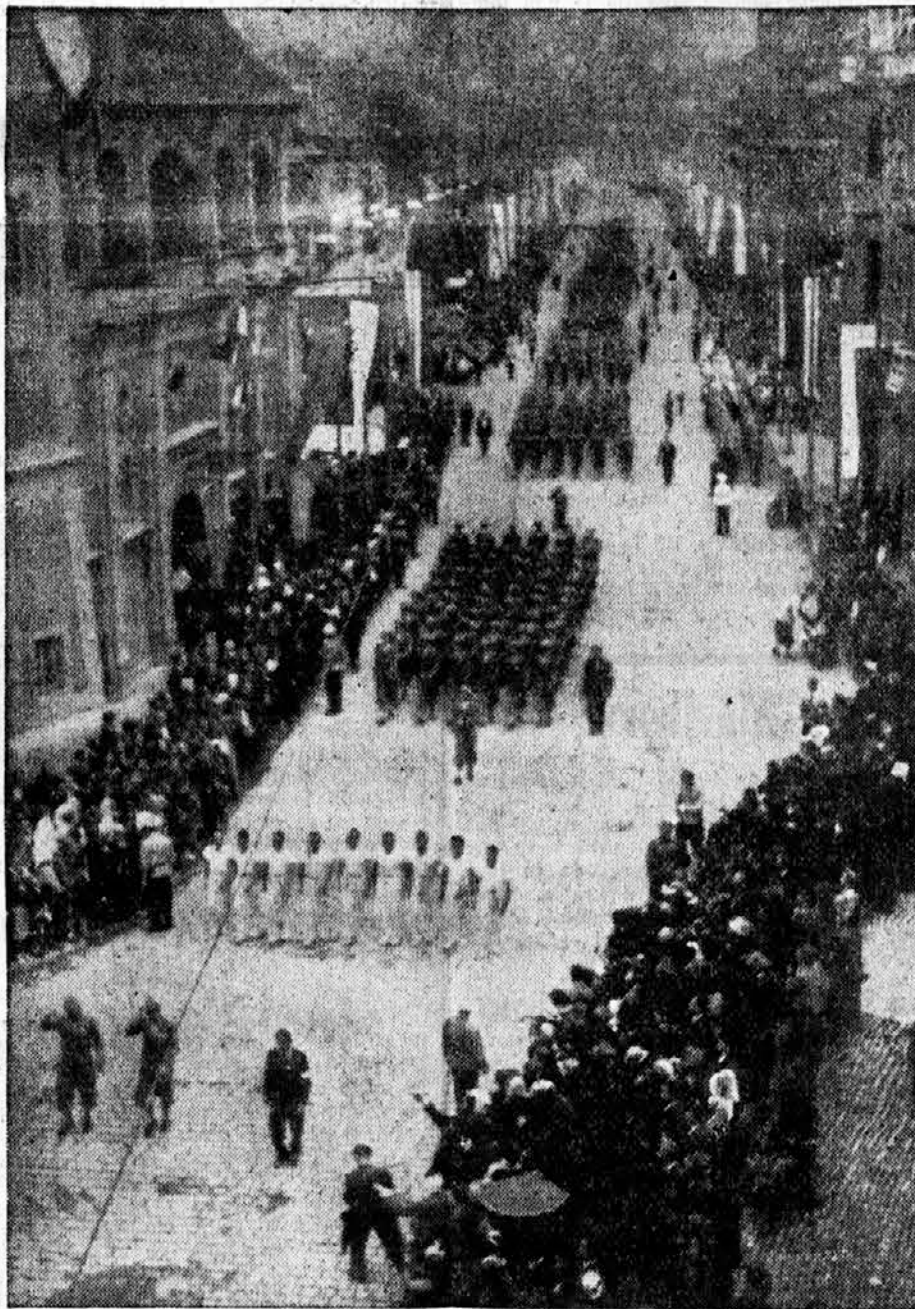
Najbolj vesela in živahna je bila Cahljeva ulica, kjer so se zbirale narodne noše, poleg njih pa številne panonske narodne noše in narodne noše iz Savinjske doline. Vse te skupine narodnih noš so se postavljale točno po navodilih profesorja Baša v spreved. Sredi trga se je zbralo 20 godb. Ob vhodu v Kolodvorsko ulico so stali krepki zastavonoše s 46 prapori. Tam je bilo tudi predsedstvo ZFO, za njim pa vzorna vrsta telovadcev ZFO. Pripeketa je nato konjenica pod poveljstvom banskega svetnika dr. Kovačiča ter se postavila na čelo spreveda v Kolodvorski ulici. Ves trg je zaživel in se razgibal, posamezne skupine pa so držali v redu številni reditelji. Vse se je razvijalo v najlepšem redu brez vsakih zmešnjav. Ko je prispelo poročilo, da je prišel na tribuno kraljev zastopnik general Stanojlovič, je spreved krenil dalje brez zastoja v najlepšem redu.

Odličniki na tribuni

Tribuna za slavnostne goste je bila postavljena na Trgu Svobode po posebnem načrtu ter čudovito okrašena. V ozadju je bil ogromen državni

Maribor — druga prestolnica Slovenije, branik slovenstva na severu — je bil te dni prizorišče veličastnih narodnih načelnih in športnih manifestacij slovenske katoliške mladine. Z vseh delov slovenske zemlje je ta mladina prihitela v Maribor dokazat svojo zvestobo vladarju, Jugoslaviji in slovenstvu v smislu visokih načel vere svojih očetov; prišla pa je s športnim bojem dokazovat tudi svojo pripravljenost za obrambo naše zemlje, za obrambo slovenstva. Tisoči in tisočislovenskih fantov in deklet so danes v močnih kolonah korakali po slovenskem Mariboru in dali s tem svojemu prazniku višek. Pokazali so, da jih v njihovem hotenju in v njihovi zvestobi ter pripravljenosti ne bo moglo ovirati nič, niti čas, niti sovražniki, niti grožnja z bojem. Plemenita mobilizacija slovenske mladine ob mariborskih dneh je mejnik v našem narodnem prebujenju novega časa, mejnik v slovenski zgodovini in v zgodovini naše države, o čemer so se danes lahko prepričali vsi: najvišji zastopniki državne oblasti, najvišji zastopniki Slovenije, desetstisoči slovenskega naroda, ki so te manifestacije gledali — in tudi vseh vrst nasprotniki slovenstva, ki bodo s to mladino in njeno pripravljenostjo morali računati.

Mladinskemu taboru v Mariboru, njegovemu pokrovitelju, njegovim prideliteljem ter poštvovalnim tekmovalcem, nastopajočim in pozdravljajočim še enkrat: Bog živi!

Začetni del slavnostnega spreveda: mednarodna tekmovalna vrsta, za njo fantovske kolone.

grb, obdan s širokimi pasovi v barvah državne tribarvnice in dragocenimi preprogami. Strop je bil iz sinjega brokata, tla in stopnišče pa prekrita s preprogami. Vsa tribuna je bila v zastavah, zelenju in cvetju. Pred tribuno, na drugi strani ceste je bila postavljena častna četa slovenskih fantov ter dve godbi, vojaška pod vodstvom kapelnika kapetana Jiraneka, ter železničarska godba »Dravec« pod vodstvom svojega kapelnika. Obe godbi sta se menjali ter igrale paradne koračnice ves čas mimohoda.

Na tribuni so se zbrali: zastopnik najvišjega pokrovitelja Nj. Vel. kralja Petra II. poveljnik mariborskega mesta brigadni general Čeda Stanojlovič, ki se je pripeljal v avtomobilu s predsednikom ZFO dr. Žitkom ter predsednikom pripravljalnega odbora ravn. Richterja. Na tribuni so bili še minister dr. Krek v fantovskem kroju z gospo, minister Snaj z gospo, pravosodni minister dr. Ružič, minister za pošto Altiparmakovič, minister za gozde in rudnike Pantič ter minister za telesno vzgojo Čejovič, ki je prispel v spremstvu načelnika svojega kabineta Draga Ulage, ban dr.

M. Natlačen z gospo, zastopnik senata dr. Mile Miškulin z gospo, senatorji dr. Kulovec, Smodej, dr. Schaubach, Vukotič, Božič in šef kabineta predsednika senata dr. Pavelič. Prispel je knezoškof lavantinski dr. Ivan Tomažič, vsi slovenski poslanci ter dva srbska poslanca, rektor ljubljanske vseučilišča dr. Slavič, predsednik ljubljanske in mariborske Prosvetne zveze univ. prof. dr. Lukman in dr. Hohnjec, župani slovenskih mest: ljubljanski dr. Adlešič z gospo, mariborski dr. Juvan z gospo, celjski dr. Vršič z gospo, ptujski dr. Remec, predsednik Slov. županske zveze Novak, predsednik Kmečke zveze posl. Brodar, predsednik Kmetijske zbornice Steblovnik, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Golja, bivši predsednik mariborske oblasti dr. Leskover, poštarni ravnatelj dr. Štukelj, namestnik ravnatelja železnice inž. Hojs, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru dr. Hudnik in višji državni pravdnik dr. Zorjan, okrajna glavarja dr. Šiška in Biletz, predstojnik mestne policije Kos, komisar obmejne policije Krajnovič, upravnik mariborske carinarnice Mičič, poveljnik 45. pešpolka polkovnik Mihaš Božovič, poveljnik 32. art. polka polkovnik Peter

Killer ter poveljnik šole za rezervne pol. častnike podpolkovnik Gašič.

Ko so bili zbrani vsi odličniki na tribuni, se je začel spreved.

Konjenica začenja spreved med špalirjem 30.000 gledalcev

Široke pločnike vseh ulic od železniške postaje čez »Trg Svobode«, Gosposke ulice, Glavnega trga, dravskega mosta do stadiona so že davno pred začetkom spreveda zasedle goste množice mariborskega prebivalstva in drugega občinstva, ki je pritrsnilo od vseh strani Štajerske in Slovenije v Maribor. Samo na prostoru od začetka Glavnega trga pa do konca dravskega mosta je bilo zbranih nad 30.000 gledalcev, ki so z burnim vzklikanjem pozdravili bojevit zvok fanfar, naznanjajočih začetek spreveda. Množica je bila kar elektrizirana, ko so se na spodnjem koncu Trga Svobode pokazali konjeniki. Te je vodil na iskrem vrancu banovinski svetnik dr. Kovačič. Ponosno se je pomikala konjenica pod morjem plapolajočih zastav in v špalirju deset in deset tisoč pozdravljajočih rok, defilirala mimo častne tribune, na kateri so se visoki gostje čudili imponantnemu začetku spreveda.

Za konjeniki je prišlo 49 praporov, na vsakem izmed njih je zapisana zgodovina bojev in uspehov slovenske mladinske organizacije. Za prvo godbo in častnim oddelkom fantov v krajih je šlo predsedstvo ZFO, nato pa s toliko lavorik ovenčana vzorna mednarodna tekmovalna vrsta slovenske fantovske organizacije. Ta je zbudila novo viharno odobravanje med ljudstvom in na častni tribuni.

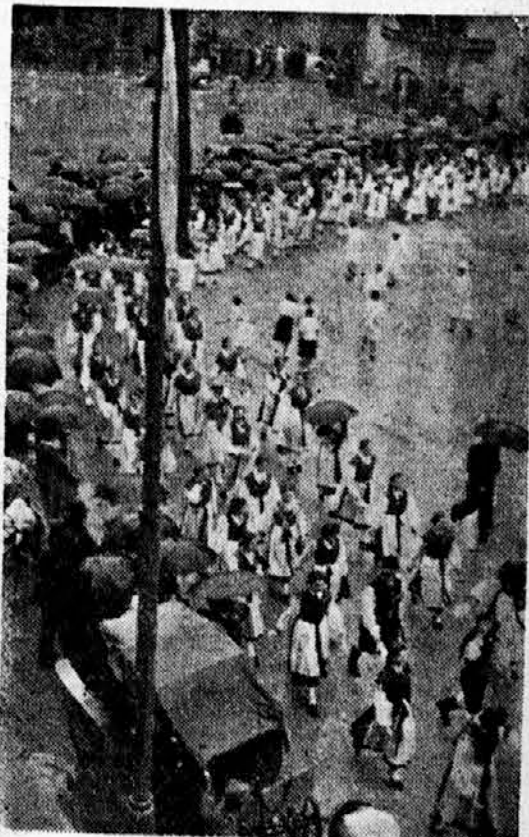
Za temi oddelki je prišla prva skupina kolon fantov v krajih: deset oddelkov po šestdeset fantov: krasno utrjene, trenirane postave, najlepši primeri slovenskega ljudskega tipa v harmoničnih slavnostnih oblekah. Kakor en mož so v elegantnem koraku stopali mimo častne tribune in strumno pozdravljali zbrane dostojanstvenike. Sini Trg Svobode je donel v harmoniji mladih, zavednih in borbenih korakov, udarjanje bobnov, vzklikanja množice, polne ponosa in zanosa nad tako mladino.

Naša dekleta prihajajo

Medtem ko se je nebo začelo spet temniti, se je cesta zjasnila. Ni se še poglelo gromko vzklikanje fantovskih kolon, ko so na spodnjem koncu Trga Svobode zaigrali pisani kroji naših deklet, kakor da se je med pričakujočo množico razlil slap pomladi. Z lahkim korakom so se začeli po slavnostni cesti pomikati oddelki deklet, pretrgani tu pa tam po godbah, ki so neutrudljivo igrale koračnice. Dekleta so prostor pred častno tribuno zasule s cvetjem. Prva skupina dekliških kolon je štela 600 članice.

Prihod deklet je razpoloženje množice še bolj dvignil. Dekleta so zbrane tisoče in tisoče razgibala s svojim neprestanim manifestiranjem za kralja, za Jugoslavijo, za našo vojsko, za slovenski Maribor.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Narodne noše zavijajo z glavnega trga na most.

Dekleta v sprevedu.

Veličasten zaključek tabora: 20.000 gledalcev pri popoldanskem mladinskem nastopu na mariborskem stadionu

Veliki mariborski stadion je takoj popoldne, že okoli ene začet sprejemati prve goste. Najprej so se zbrali tekmovalci in tekmovalke. Telovadci zorne vrste in oni, ki so že dovolj rutinirani, so radevolje dajali nasvete in navodila mladim. Kmalu za tekmovalci so se začeli zbirati tudi gledalci. Sprva so prihajale manjše skupine, večidel tiste, ki vedo, kako težko se na takšnih prireditvah dobi dober prostor. Toda kmalu so se te skupine združile v nepretrgano verigo, ki je vse do tretje ure in čez valila težavno množico na stadion. Reditelji, ki so imeli težave in odgovorno nalogo, so svojo posel opravili odlično. Prve vrste ob ograji so bile kmalu zasedene. Vsak se je skušal priboriti do ugodnejšega prostora, da bi se mogel vsaj malo nasloniti in se oddahniti. Prostorji na desni in južni strani stadiona so bili namenjeni tistim, ki so imeli plačane vstopnice. Tem se seveda ni mudilo na stadion, saj so vedeli, da jim ob vzorni disciplini in službi rediteljev sedežev ne bo zasedel nihče drugi. Venec okoli igrišča se je vedno bolj širil. Posamezne skupine so se zgostile v nepretrgano gnečo.

Tisti, ki so prišli prepozno, so se morali zadovoljiti s slabšimi prostori. Škoda, da ima stadion premalo izrabljeno svojo površino.

Vreme, ki je dopoldne malo nagajalo, je bilo popoldne še kolikor toliko dobro. Skozi glavna vrata je zapihal veter od severa, kar je pomenilo ugodno znamenje. Sem pa tja je še vedno nalahko zarosilo, toda hujšega ni bilo. Prihajale pa so vedno nove množice ljudi, ki jih ni hotelo biti konca. Na stadionu se je zbralo 20.000 gledalcev. Kolikor bolj se je bližala tretja ura, toliko bolj se je strnila množica. Stadion je bil ves razigran. Medtem so se zbrali na tribuni častni gostje, razen ministrov Altiparmakoviča, dr. Ružiča in Pantiča vsi, ki so dopoldne na Trgu svobode opazovali veličasten pohod slovenske katoliške mladine. Pridružil se jim je še ljubljanski škof dr. Rožman, ki se dopoldanskim slovesnosti zaradi zaposlenosti ni mogel udeležiti. Kakor ostale odličnike, je tudi ljubljanskega škofa dr. Rožmana množica viharno pozdravila.

Ob 3 je bilo konec čakanja. Skozi glavni vhod so prikorakali ob zvokih godbe člani v šestorostopih, ki so napolnili vse prostorno igrišče. Množica je navdušeno pozdravljala prihajajoče fantovske vrste, ki so se vsipale na igrišče. Ljudje so vedeli: vsaj malo moramo nagraditi vse te mlade fante, vsa ta naša dekleta za ves idealizem, s katerim so prenašali vse do danes težave in napore, ki jim jih je nalagala organizacija. Vsaj malo moramo pokazati, da razumemo njihovo nesebično prizadevanje za cilje in namene, ki so tudi vzor nas vseh. Saj tale naša mladina tako malo zahteva za svoje žrtve: le malo priznanja, le topele pozdrave, pa je zadovoljna in poplačana za ves trud, za vse napore in za vse dolge večere brez spanja, ki jih je prebila v telovadnicah ob samopremagovanju in pritirganju, s katerim je bil združen ta današnji nastop, ki ga ni mogel preprečiti niti dež. Ljudje so to vedeli in niso varčevali s ploskanjem in vzklikanjem, ki je prehajalo v vihar. Telovadci so pokazali, kaj znajo. Navdušenje gledalcev pa jim je bilo znamenje, da so na pravi poti.

S strumnim korakom so člani — bilo jih je 700 — korakali po tekalšču ob zelenem telovadišču in v ozkih šestorostopih zavili na zeleno polje. Ob zvokih godbe so začeli brezhibno izvajati češke proste vaje, ki so izredno težke. Vaje so gledalcem tako ugajale, da niso zamudili niti trenutka, ko je bilo treba dati vse priznanje krepkim fantom. Posebno učinkovita je bila tretja vaja. Prav tako navdušeno je ljudstvo sprejelo rajalni pohod, v katerem so člani korakali na telovadišče. Članskim prostim vajam je sledilo končno tekmovanje dveh štafet 4x100 m, ki je med obdobjem zaradi ostre borbe vzbudilo napeto pričakovanje. Silno lep je bil pogled na belomodro polje članic, ki so korakale v dekliško

lahkem koraku k prostim vajam. Priznanje so dekleta žela že takoj pri vstopu na stadion. Potem se je to priznanje še podvojilo in postotirilo, ko so izvajale vaje. Višek dekliških vaj pa so bili rajalni vložki.

Istočasno, ko so dekleta korakala na telovadišče v šestorostopih, so prišli mladci ter izvajali razne orodne vaje. Njihov nastop je pokazal, da ima naša organizacija še mnogo naraščaja, iz katerega se bodo razvili odlični telovadci, in se nam za bodočnost ni treba bati.

Splošni orodni telovadbi je sledila razdelitev nagrad tekmovalcem. Na telovadišče so v českih kolonah prikorakali člani v krogih, dekleta v krogih, posamezniki ter zmagovite vrste, ki so nastopile v tekmoivanju za prvenstvo ZFO in ZDK. V areni je bila pripravljena miza, na kateri so bila razpostavljena krasna darila. K mikrofonu je najprej stopil predsednik ZFO dr. Žitka in sporočil, da želi govoriti minister za telesno vzgojo g. Čejovič.

Govor ministra Čejoviča

Navdušeno so pozdravili fante in dekleta ministra za ljudsko telesno vzgojo Čejoviča, ko je stopil pred mikrofon in spregovoril:

»Dragi fante in dekleta! Naložena mi je prijetna dolžnost, da danes prisostvujem svečanostim velikega tabora v tem divno lepem Mariboru in da vas kot resorni minister najprilneje pozdravim. Kot minister za ljudsko telesno vzgojo sem srečen, kadarkoli vidim zbrano našo nacionalno mladino. Po vsem, kar sem danes videl, moram vodstvu fantovskih odsekov in dekliških krogov in vsem vam, ki ste pokazali tako vzgledno in dovršeno disciplinirano in neverjetno telesno iznajetost, čestitati. Pri vsem tem mi najbolj ugaja duh, ki vlada v vaših vrstah. Je to duh prvotvalnosti in ljubezni do našega kralja Petra II., do vzvišenega kraljevskega doma, ustvarjalni duh ljubezni in delavnosti za Jugoslavijo. Daj Bog vsem vam in vašim organizacijam mnogo sreče in uspehov! Bog vas živi! Bog živi našo državo in lepi Maribor!«

Vsa zbrana mladina in neštete množice ljudstva so se z navdušenim ploskanjem zahvalile ministru za njegove krasne besede.

Govor dr. Žitka in razdelitev daril

Ko je vzklikanje nekoliko poleglo, je povzel besedo predsednik ZFO dr. Žitka, ki se je v uvodu spomnil treh velikih mladinskih prireditev v Mariboru, in sicer velikega orlovskega tabora leta 1921, veličastne štafetne tekme z Jesenic, St. Ilja v Mariboru na Slomškovo grobo. Ob tretji veliki mladinski prireditvi je izjavil, da smo lahko ponosni, da imamo tako ponosno, delovno in Bogu, kralju in državi zvesto mladino. Izrazil je svoje in vseh udeležencev zadovoljstvo, da je nad taborom prevzel pokroviteljstvo naš mladi kralj, kateremu je ob koncu govora vzklilnil. Sledilo je viharno vzklikanje vse mladine kralju. Godba pa je zaigrala državno himno. Načelnik ZFO Ivo Kermavner je nato razdelil zmagovalcem in zmagovalekim vrstam zaslužena darila, dekletom pa jih je razdelila načelnica s. Pregljeva.

Zatem so nastopili zopet vrhunski telovadci, ki so izvajali vaje na drugo in krogih. Sledilo je končno tekmovanje v štafeti 400x300x200x100, ki je vzbudilo prav tako veliko zanimanje. Prikupno in živahno pozdravljene so prikorakale v areno mladence v svojih rumeno rdečih oblekah. Z neverjetno eleganco in spretnostjo so izvajale proste vaje in brezhibno izvajale najtežje prehode v razne sestope in odstopke. Dekliškemu drobižu je ves Stadion živo vzklilal in ploskal.

Višek današnje telovadne prireditve je bil nastop mladcev s prostimi vajami, ki so jih izvajali z rdečimi prapori na dolgih drogih. Burno pozdravljeni so prikorakali korajžni mladci, oblečeni v modre hlačke in bele srajčke. Za njimi pa je plapolal gozd rdečih zastav. Bil je neverjetno lep prizor. Po spretno izvedenem pohodu so se pri njihovih izvajanjih prostih vaj ponovili prizori, ki jih zaradi njihove lepote ni mogoče popisati.

Množica je bila tako navdušena, da jim je kar sredi vaj začela ploskati in vzklikati, da se je marsikomu zazdelo, da bo ves ta hruš in vzklikanje mlade fantke zbegal. Množica je z vzklikanjem preglasila celo godbo. Prelivanje barv belih srajč in modrih hlačk, rdečih praporkov in zelene trave je tako vplivalo na množico, da ni bilo odobravanja ne konca ne kraja. Burno pozdravljeni so fantiči defilirali pred tribuno z dvignjenimi zastavicami.

Slavnostna telovadna akademija je pokazala strumnost in razgibanost naših fantov in deklet

Maribor, 2. julija.

Snoči ob pol devetih je v Narodnem gledališču bila telovadna akademija, katere slavnostni značaj so povzdigovali mnogi navzoči odličniki. Med drugimi so bili: general Čeda Stanovljovič, Altiparmakovič, Pantič in Snoj, ban dr. Natlačen, ljubljanski župan dr. Adlešič, mariborski župan dr. Juvan, okrajna glavarja dr. Siška in Eiletz, predsednik okrožnega sodišča dr. Hudnik, prelat dr. Slavič, več senatorjev in narodnih poslancev, člani mariborskega stolnega kapitlja s proštom dr. M. Vrabčarjem na čelu, predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, mnogi drugi zastopniki državnih uradov in organizacij in drugo občinstvo, ki je natlačilo dvorano in navdušeno pozdravljalo nastopajoče.

Akademija je pričela z državno himno mariborske gasilske godbe. Nato so nastopili fanfaristi mariborskega Fantovskega odseka. Za njihov nastop jim je vsa dvorana živahno ploskala.

Prvo telovadno točko so izvedli mariborski fante, ki so strumno izvajali letošnje obvezne proste vaje v okusnih belih telovadnih krogih. Za njimi so na konju nastopili naši najboljši člani vzorne zvezne orodne vrste, ki so s svojimi vrhunskimi vajami vzbudili viharno odobravanja. Zlasti je ugajal Jeseničan, prvak in orodnem desetorboju, Fric Natlačen, kateremu med orodnimi telovadci na konju v Jugoslaviji pač ni primere.

Elegantno so nastopile mariborske članice v

Za nastopom mladcev je bil končan današnji popoldanski spored. Mirno smemo trditi, da kaj takega Maribor še ni videl in kaj kmalu ne bo videl. S ponosom pa moramo tudi napisati, da takega nastopa nobena druga organizacija ne more organizirati. Današnji javni nastop bo Mariboru ostal v neizbrisnem spominu, kakor tudi ves mladinski tabor, ki je v teh dneh do kraja spremenil lice mariborskega mesta.

obveznih prostih vajah z mehikimi, ženskemu telesu in duševnosti primernimi gibi. Nič manj aplavza kakor pri orodnih vajah so člani naše vzorne vrste želi pri svojih poljubnih prostih vajah. Pri tej točki je najbolj ugajal mladi Janež s svojo vajo.

Krasna je bila naslednja točka ljubljanskih deklet, ki so izvajale dobro naštudirane ritmične vaje, katerih efekt so povečala še prelepa bela oblačila deklet.

Sijajno je nato o naši mladini in njenih odnosih do vere, domovine, države in naroda govoril dr. Ciril Zebot, ki je svoj govor končal z vzklikom pokrovitelju letošnjega mladinskega tabora Nj. Vel. kralju Petra II., kakor je godba zaigrala državno himno.

Po odmoru so nastopile s prostimi vajami mladence. Zopet viharno pozdravljeni so naši telovadci nato izvajali svoje poljubne vaje na bradli, sledili pa so jim vzorni vrli mladci v prostih vajah z rdečimi zastavicami. V tretje so orodni telovadci nastopili na drugo. Tokrat je bil najizvahnijeje pozdravljen mariborskemu občinstvu dobro znani in priljubljeni Varšek. Telovadni spored akademije so zaključila ljubljanska dekleta s plesom Ziljank v koroških narodnih nošah ob spremljanju harmonike.

Ob koncu je godba zaigrala fantovsko himno, ki so jo povzeli tudi gledalci, da je kmalu vsa dvorana donela v bojevitom naprepu pesmi naše mladine.

Slovenski fante na Slomškovem grobu

Slovenski fante na Slomškovem grobu

Pred 7 leti, septembra 1932, so slovenski fante v štafetnem teku prišli na grob velikega Slovenca — svetnika Antona Martina Slomška — v Mariboru dve spomenici. 1500 slovenskih fantov je sodelovalo pri tej edinstveni manifestaciji — od Jesenice, preko Sorškega polja, bele Ljubljane, Savinjske doline, Konjice do Maribora so nosile štafete eno spomenico, druga pa je prispela od severne meje — od St. Ilje. To je bil začetek fantovskega gibanja na Slovenskem. V dneh najhujših preizkušenj je bdel nad zatirano slovensko mladino Slomškov duh, pred prestolom božjim je je podpirala njegova prošnja. Mladinsko gibanje, započeto na Slomškovem grobu, se je razraslo. Zajelo je vso Slovenijo in danes je nad 15.000 slovenskih fantov in prav toliko deklet organiziranih v ZFO.

Na predvečer velikega praznika, ko se je zbral v Mariboru svet slovenskega naroda, so fante zopet pohiteli na Slomškov grob. Ta pohod je bil nekaj čudovitega. V svitu tisočih bakel, po slavnostno okrašenih ulicah, med špalirjem tisočev in tisočev je korakala mogočna fantovska armada v kroju in v civilnih oblekah skozi mesto. Bilo je to za vsakogar veličastno, nepozabno doživetje.

Veličastna baklada

Zbirališče za ta nočni pohod na Slomškov grob je bilo na stadionu ob Tržaški cesti. Tam so dobili udeleženci bakle, nato pa se je razvil ob pol 9 sprevoz po Tržaški cesti. Ob železnici, po Frankopanski in Dvorčakovi cesti do Kralja Petra trga, kjer so vsi udeleženci prižgali bakle ter potem z njimi v rokah prikorakali čez dravski most v mesto. Na čelu spreveda je bila mogočna fanfara FO St. Peter v Ljubljani, v sredini pa še dve salezijanski godbi — iz Veržaje in iz Radne pri Sevnici. Kakor ognjena reka, tako je izgledal sprevoz iz daljave, ko se je prelival čez most v mesto. Že na mostu so pričakovali sprevoz množice. Glavni trg pa je bil ves prenapolnjen. Tu je bilo zbranih nad 10.000 gledalcev. Gromovito ploskanje je sprejelo čelo spreveda. Viharni pozdravi so se nadaljevali med špalirjem tisočev po Gosposki in Gregorčičevi ulici do starega mestnega pokopališča v Strossmayerjevi ulici.

Nepozabni prizori na Slomškovem grobu

Ze dolgo pred prihodom spreveda se je napolnil prostor med pokopališčem in banovskim Dečjim domom z množico. Reditelji in stražniki so težko vzdržali red ter naredili prostor za vhod na pokopališče, da se je začela zlivati ta žareča vrsta skozi ozki vhod na pokopališče. Od vhoda do Slomškove kapelice so se postavili fante v krogih v dve vrsti. tesno drug poleg drugega, z gorečimi plamenicami v rokah. Bil je to krasen, goreč špalir, ki se je na drugi strani vhoda podaljševal daleč naprej po ulici. Po njem je prišel na pokopališče lavantinski vladika dr. Ivan Tomažič v spremstvu stolnih kanonikov dr. Mirta in dr. Zagarja. Za špalirjem pa so se razvrstile množice ljudstva, zlasti pa mladine.

Kapelica s Slomškovim grobom se je kopala v luči zarnetov in plamenic, grob v kapelici pa je bil krasno ozaljšan s svežim cvetjem, belimi lilijami, rdečimi rožami ter zelenjem. Na oltarju in na grobu so gorele vošenje. Pred kapelico sta sprejela vladiko v imenu čuvarjev Slomškovega groba — Slomškove družine — njen predsednik msgr. Vreže in tajnik ravnatelj Hrastelj.

Godba iz Radne je nato intonirala čudovito našo ljudsko pesem »Je angel Gospodov«, ki so jo povzele vse množice. Mogočno je donelo to petje v tiho poletno noč. Ko so ljudje na pokopališču že odšli zadnjo kitico, je še prihajalo od daleč, kakor odmev, pesem iz Gregorčičeve in Strossmayerjeve ulice. Nato je stopil pred škofa zastopnik ZFO Geratič; v krasnem govoru je podarjal, kaj pomeni za slovensko mladino Slomšek — apostol Cerkev in slovenstva. Prosil je potem škofa, da sprejme pismo slovenskih fantov — prepis spomenice, ki so jo prinesli leta 1932 v štafeti na Slomškov grob — ter jo dovoli obesiti v Slomškovi kapelici. Ta spomenica naj bo trajen spomin na mladinski praznik v Mariboru, in vse mladine, ki se bo tukaj zbirala, opomin, da izpolnjuje z mladostnim zagonom in veseljem Slomškovo oporoko: »Vrli Sloveni, prava vera bodi vam luč in materni jezik ključ do prave in zveličanske omike.«

Zmagoslavje slovenske mladine v Mariboru

(Nadaljevanje s 1. strani)

Rdeči val mladcev z zastavami

Za dekleti so pribreli tisti člani slovenske mladinske družine, ki uživajo še od prvega nastopa v javnosti, zlasti pa od lanskega leta, največjo ljubezen in so deležni ob vsaki priliki največjega odobravanja ter navdušenja: naši mladci. To pot je bil njihov nastop v sprevodu še posebno pester in slikovit. Šli so v svojem običajnem kroju: svetlo-sinjem in belem, toda vsak izmed njih je nosil rdečo zastavo z belim križem. Te zastave so potrebovali za svoje letošnje vaje. Ogromni prostor med kolodvorom in frančiškansko cerkvijo je rdeče zavaloval, veter se je poigraval s stotinami in stotinami teh zastav, ki so se vile in vihrale, se sklanjale pred častno tribuno in se spet dvigale ter plapolale, kakor da se hočejo ubrati v soglasje s to krasno igro mladih teles in mladega navdušenja.

Za mladci — tudi teh je bilo okoli 600 — mladence v svojih sončnosvetlih uniformah, v enakem navdušenju in enakem zanosu. Dež, ki je začel zdaj rositi, ni navdušenja gasil, marveč ga podžgal naravnost do viharja.

Presledek za mladencami je izpolnila godba, za njo je prišla druga vrsta dekliških kolon — spet 600 deklet v krogih. Nato dve koloni fantov, potem mariborski fanfaristi in spet mogočna vrsta fantovskih kolon v krogih.

Narodne noše, članstvo v civilu in tisoči drugih

Za zaključnim oddelkom fantovskih krogov so se prikazale pisane, pozlačene, razigrane narodne noše: gorenjske, koroške, belokranjske, ziljske, prekmurske, savinjske, notranjske, med njimi slovita šemperska fantovska fanfara, te dni v Mariboru najbolj popularna taborna skupina. Narodnih noš je bilo v sprevodu kakih 450. Ko je bila zaključena njihova skupina, ki je zbudila izredno pozornost zlasti visokih srbskih gostov, so prišla dekleta v enotnih nošah, za tem člani, članice, mladci in mladence v civilu. Vseh krogov v sprevodu je bilo čez 6800, vseh udeležencev — članov naše organizacije — nad 7000, med njimi 13 godb. Ko se je organizirani sprevoz zaključil, je z vseh strani prisilnila še ogromna množica gledalcev ter se sama po sebi zvrstila v gosto gnečo, ki je korakala dalje in dalje ter sploh rastle, tako da je sprevoz med neprestanimi ma-

Beseda škofa Slomškovi mladini

Nato je povzel besedo škof dr. Tomažič. Govoril je slovenski mladini s Slomškovimi besedami, v svoji govor je vpletel njegove zlate reke in nauke. Svoj vzpodbudni govor je zaključil s prošnjo, naj bi nam Bog dodelil veliko milost, da bi smeli Slovenci častiti Slomška na oltarjih katoliške Cerkve. Molil je potem molitev za beatifikacijo Slomška, ki jo je ponavljala vsa množica za njim, potem pa je vsem podelil pastirski blagoslov.

Množice so ob spremljavi salezijanske godbe še zapele krasno ljudsko nabožno pesem, potem pa so se začele razhajati, toda pokopališče se je le polagoma praznilo. Še dolgo so med grobovi svetile plamenice, ljudje so prihajali k razsvetljeni kapelici ter molili na grobu slovenskega apostola.

Proslava mednarodnega združnega dne v Belgradu

Belgrad, 2. julija. m. Na Kolarčevi ljudski univerzi je bila snoči proslava 17. mednarodnega združnega dneva. Na proslavi, katere se je udeležil med drugimi tudi kmetijski minister inž. Beslić, je najprej govoril predsednik Zveze obrtnih združenj Života Lazarevič. V svojem govoru je podaril, da so združniki prepričani, da bo združništvo postalo edina oblika socialnega in gospodarskega združevanja ljudi, ki bo pomagalo ohraniti mir in razdeliti zemeljsko bogastvo med vse ljudi. To bi pomenilo za vse boljše in lepšo bodočnost.

Za njim je imel slavnostni govor bivši minister Voja Djordjevič, ki je podaril, da je združništvo na vso moč trudil, da bi se preprečila vojna ter človeštvu ohranil trajni mir. Jugoslavija, ki je najdražje plačala svojo svobodo, je brez dvoma največji pristaš miru. Zato danes jugoslovanski združniki z veseljem sprejemajo resolucijo mednarodne združne zveze v Londonu, v kateri je podarjena želja in potreba, da se prepreči mednarodni spopad.

Po njegovem govoru je bila sprejeta resolucija mednarodne združne zveze.

Dolžnost vsakega katoličana je, da zastopa vsak dan, ob vsaki uri in povsod idejo kongresa Kristusa Kralja! Številni darovi naj omogočijo izvedbo tega kongresa!

Velike motociklistične dirke v Zagrebu

Zagreb, 2. julija.

Danes so bile v Zagrebu prirejene motociklistične dirke. Priredil jih je zagrebški Motoklub na dirkališču Miramare, kjer se je zbralo nad 8000 ljudi. Bil je to prvi dan tekmoivanja. Našim vozačem so bili najnevarnejši Nemci. Najprej je bilo tekmoivanje motornih koles 100 cm. Rezultati: 1. Fantini (Hermes, Ljubljana) 6:50 2/5. 2. Slavo Tomažič (I. hrv. Motoklub) 7:1 2/5. 3. Črepinko (I. hrv. Motoklub) 7:9.

Motorji 250 cm: V začetku je vodil Mariborčan Drnovšek. Pri tretji rundi pa je zavozil preveč na zunanji rob ter je udaril ob ograjo in padel. S tem je prevzel prvo mesto Uroš in ga obdržal do konca. Rezultati: 1. Uroš 8:40.4. 2. Fuis 8:55.2. 3. Riedl (Maribor) 8:55 3/5. Drnovšek pa dec ni imel težjih posledic.

Kategorija do 800 cm. 10 krogov: 1. Ivo Miloković (I. hrv. Motoklub) 6:34 1/5. 2. Švica 6:35 4/5. Športni motorji do 500 cm: Nastopili so številni mojstri, o katerih je bilo težko reči, kdo bo zasedel prvo mesto. V prvem krogu je že stopil na čelo Max Reuter in je vodil do konca. Starič je vozil dobro ter bi mogel doseči še boljši uspeh. Buttler je nastopil kot invalid s copato na nogi. Rezultati: 1. Max Reuter 2:54. 2. Busse 2:56. 3. Starič 2:57.

Motorji do 350 cm: 1. Max Reuter 3. 2. Oto Brindl 3 1/5. 3. Uroš 3:17 1/5.

Turistični motorji do 1000 cm: 1. Edo Likar (Zagreb) 6:01.2. 2. Šotarko 6:18.2. 3. Antolič 6:52. Prvi dan vodijo Nemci, in sicer Max Reuter in Brindl.

Angleški kralj govori o pripravljenosti Anglije za obrambo miru in svobode

London, 2. julija. Predsednik angleške vlade Chamberlain je nocoj po popoldanskem nastopu profiletalske obrambe v Londonu prebral v radiu posebno poslanico kralja Jurija VI. o pripravi za državno obrambo Anglije. V tej poslanici pravi kralj, da je današnja obrambna manifestacija bila najučinkovitejši dokaz pripravljenosti, ki te čase preveva angleški narod. Namen te pripravljenosti je zavarovati domovino pred vsako morebitnostjo, naj bodo žrtve in težave pri tem še take.

Obramba angleškega civilnega prebivalstva je sedaj urejena. Prostovoljci za to obrambo so vsak čas pripravljeni iti na delo. Kralj jim mora za to izreči svoje priznanje. To delo so sprejeli nase, ker se zavedajo, da s tem pomagajo za varnost domovine.

Kralj se je v spomenici nadalje spomnil rezervistov in vojaških obveznikov, ki so bili

poklicani z domov in od dela k obrambi domovine.

Vsa Anglija ve, da te priprave nimajo namena izzivati vojno, marveč ohraniti mir. Anglija trdno upa, da bo mir mogoče ohraniti in da se bodo narodi naučili živeti v prijateljstvu ter soglasju. Toda kljub temu je Anglija odločena, da ne bo opustila ničesar za svojo varnost. Uvedba splošne vojaške dolžnosti je ta donos za to varnost, da zasluži ministri predsednik vso hvaležnost vsega angleškega ljudstva za to uvedbo.

Kraljeva spomenica se je končala s besedami:

»Živimo v težavnih in nevarnih časih. Mi smo miroljuben narod in ne želimo sporov z nikomer. Ne dopuščamo pa nobenega nesporazuma o tem, da ne bi bili pripravljeni napeti vse sile, če bi potrebno zavrnilo napad proti nam ali proti tistim, katerih neodvisnost smo se odločili braniti.«

Italijanski odgovor na angleške in francoske izjave o ohranitvi sedanjega stanja v Evropi:

Nemčija in Italija razpolagata s 300 divizijami in 25 milijoni bajonetov

Rim, 2. julija. Uradno italijansko stališče do zadnjih dogodkov v Evropi je naslednje: Z ozirom na govor predsednika francoske vlade Daladiera in angleškega zunanjega ministra Halifaxa, ki ju odobravajo za vojno razpoloženi krogi, ostane Italija in Nemčija popolnoma mirni. To stališče državi osi temelji na njuni moči in njuni pravici. Prvi element miru v Evropi leži v tem, da zahodne reakcionarne države nimajo dovolj moči, da bi se mogle upreti ogromnemu bloku, ki ga tvorita nemška in italijanska vojska s podporo, ki ga jima nudijo ob potrebi lahko prijateljski in zavestniški narodi. Totalitarne države ob spopadu lahko postavijo 250 do 300 divizij vsestransko oboroženih ter razpolagajo z rezervami vred s 25 milijoni bajonetov. Sama Italija razpolaga s 100 divizijami, od katerih jih lahko večje število takoj pošlje kamorkoli na akcijo. Drugi element miru leži v težavah, ki so nastale na Daljnem vzhodu. Samska vlada je jasno zanimala vesti o svojem pristopu k angleški politiki ter potrdila svojo ne-

vtralnost z željo, da ostane v prijateljskih odnosih z vsemi državami, tudi z Japonsko. Ob spopadu bi bil francoski dominion v Indokini brez obrambe. Zdi se, da Francija namerava poslati v to pokrajino okoli 50.000 mož. Japonska je od tega ravnodušna, ker 50.000 mož za Japonsko, ki razpolaga s milijoni, in ki je gospodar Kitajskega morja, nič ne pomeni. Na drugi strani angleška mornarica ne bo mogla stopiti v akcijo na Daljnem vzhodu, če ne oslabi obrambe v Severnem in Sredozemskem morju. Zaradi tega bi bilo zanj nevarno začeti akcijo tudi v evropskih morjih, kajti s tem bi oslabil svoj položaj v Aziji. Govori državnikov zahodnih sil v zadnjih dneh imajo edino namen, podpreti javno mnenje demokratičnih držav, ki je postalo zaradi neuspehov v Moskvi in ponižanj na Kitajskem zelo nemirno. Politika obkoljevanja se je po prvem razdobju ustavila. Anglija se trudi pridobiti novih podložnikov. Vse to vedno bolj kaže jasno odgovornost, ki jo nosijo plutodemokracije zaradi svoje nepopustljivosti.

Boj za rusko zavezništvo

Hitlerjev zaupnik - von Papen - odpotoval v Moskvo

Pariz, 2. julija. b. V tukajšnjih političnih krogih je vzbudila veliko senzacijo vest iz Berlina, da bo von Papen odpotoval v Moskvo. Kancelar Hitler je von Papenu že večkrat zaupal važna poslanstva. Ta svoja poslanstva je von Papen tudi vedno z uspehom opravil. Pred nedavnim je bil poslan v Ankaru, ko se je vodila pogajanja med Francijo in Turčijo glede Alexandrette. Zastoj pogajanj v Moskvi med Veliko Britanijo in Francijo ter Sovjetsko Rusijo je nastopil zaradi stališča Sovjetske Rusije do jamstev baltičkim državam. To so v Ber-

linu razumeli kot znak, da ne bo prišlo do potrebnih rezultatov. Zadnje dni pa so politični krogi prepričani, da bo trojni pakt sklenjen, čeprav z velikimi žrtvami Velike Britanije in Francije. Nemčija je s svoje strani ponudila Sovjetski Rusiji, da bi bila pripravljena skleniti z njo zadovoljiv gospodarski sporazum. Te vesti so prvotno zanikali. Sedanje vesti iz Berlina o potovanju von Papena v Moskvo pa dajo slutiti, da gre za poskus, kako bi Nemčija odvrnila Sovjetsko Rusijo od zahodnih demokratičnih držav. V Parizu ne verjamejo, da bi poslanstvo von Papena moglo uspeti.

Govor nemškega ministra Hessa:

Nemčija, Italija in Japonska so pripravljene na vse

Mannheim, 2. julija. AA. DNB: Namestnik voditelja nacionalno socialistične stranke Rudolf Hess je imel v Mannheimu govor, v katerem je dejal, da Nemčija nikoli v zgodovini ni bila složnejša, kakor je sedaj v geslu »voditelj, narod in država«. Ne samo, da Nemčija, ni bila še nikoli tako složna, temveč se Nemčija tudi nikoli še ni tako zavedala svoje moči, kakor se je zaveda danes, ko neomejeno gospodari nad svojo usodo. Šele sedaj so Nemci postali politični narod v pravem smislu besede, z jasnim pogledom na vsa važna vprašanja, ki se tičejo naroda. Nemški protivniki ničesar bolj ne žele, kakor to, da granitna stena, ki jo predstavlja danes nemški narod, spet razpade. Nasprotniki želijo, da bi nastala razpoka ter poskušajo v ta namen izzvati nezaupanje med nemškim narodom in njegovim vodstvom. Toda nikoli več nemški narod ne bo tega dovolil. V Angliji se bojijo, da bi nekateri narodi postali nemški sužnji. Kakšna sreča bi bila, če bi se take ektrbi pojavile v Angliji! Pred 20 leti, ko je nemški narod postal suženj drugih narodov. Toda to se nikoli več ne bo zgodilo. Angleži nam pravijo, da ustanovitev svobodne Irske ni zmanjšala varnosti Anglije, temveč jo je še bolj okrepila. Ali želijo Angleži s tem povedati, da bi bila Nemčija danes varnejša, ako bi bila Češko-slovaška v enakem obsegu, kakor je bila pred oktobrom lanskega leta. Prepustimo Angležem samim, da presodijo, kako se irski čutiljo varne poleg Anglije in kakšne občutke imajo Angleži napram Ircom. Povedemo pa samo to, da se Anglija ne bi čutila tako varne poleg svobodne Irske, ako bi ta svobodna Irska sklepala ofenzivne napadalne pakte z drugimi državami, ki bi bili naperjeni proti Angliji in če bi ta svobodna Irska ob vsaki priliki pokazala, da služi tretjim silam kot oporišče za akcijo proti Angliji. Vsi veste, da je bila vloga Češko-slovaške ta, da je služila kot oporišče akcij proti Slovaški. Obžalujemo, da moram povedati, da se nemški narod čuti danes varnejši, kakor se je čutil prej.

V nadaljnjem svojem govoru je Hess dejal, da bi morali Judje vedeti, da so enkrat za vselej izgubili svojo igrro proti Nemčiji. Nobeni poizkusi obkoljevanja ne morejo spremeniti tega jasnega in očitnega dejstva. Poizkusi za obkolitev Nemčije in Italije se ne morejo posrečiti.

Zveza med Italijo in Nemčijo je kakor vsi na hitro roko skovani pakli, ki naj služijo obkoljevanju. V nasprotnem taboru so največja nasprotja glede načel gospodarstva ter splošnih političnih in družabnih smeric. Nasprotno pa imata Nemčija in Italija popolnoma iste poglede glede gospodarstva in politike. Nemčija in Italija sta čvrsto združeni v skupni obrambni fronti. Ni nič čudnega, ako so nasprotni sile dovezle za judovske vplive ter so se zaradi tega spoprijete z najhujšim arijskim narodom, z Japonci. Toda narodi svetovnega političnega trikotnika Berlin-Rim-Tokio so

se dobro oborožili in pripravili. Hess je govoril nato o trdnjavskem sistemu na zapadni nemški meji ter dejal, da mora vsak lajik, ki je videl samo majhen del teh utrdb, priti do sklepa, da ne more prodrati v Nemčijo niti najboljše oboroženi in najbolj junaški nasprotniki. To vedo tudi vsi tuji generalstabsni častniki in strokovnjaki, to vedo tudi častniki in to vedo men- da tudi politiki tujih držav. Nekateri izmed njih so to celo priznali. Ravno zato, ker vedo, da bi bil brez- uspešen vsak napad na te trdnjave, ker bi pomenil tekmo v smrt, v zadnjem času poskušajo prepričati narode, da te trdnjave niso toliko vredne. Naj samo poskušajo s širjenjem takih bajk napraviti malo več razpoloženja za napad na naše trdnjave! Toliko strah- nejše bo razočaranje! Nemčija ne more uvideti razloga, zaradi katerega bi tuje sile bile prisiljene gnati svoje vojske proti našim utrdbam, in zaradi česar bi morale gnati svojo mladino in svoje najboljše sinove v samomor. Naj torej naredijo, kar smatrajo, da je pametno, je končal Hess, in ako ne morejo ravnati drugače, naj napravijo to, kar jim kažejo njihovi mednarodni oblaščniki. Karkoli naj se zgodi, Nemčija gleda jasne- ga čela v bodočnost.

Angleški vojni minister v Parizu

Pariz, 2. julija. b. Politični krogi pripisujejo velik pomen obisku angleškega vojnega ministra Hore Belisha v Parizu. Poleg francoskega zunanjega ministra bo pri razgovorih v Parizu na- zvočnih še več drugih francoskih državnikov. Pri- čakujejo, da bo pri tej priliki prišlo do važnih izjav z obeh strani.

Za predsednika banov. odbora JRZ v savski banovini je bil izvoljen Dimitrije Magarašević

Zagreb, 2. julija. AA. Danes je bila v Zagre- bu seja banovinskega odbora JRZ. Za novega predsednika banovinskega odbora JRZ za savsko banovino je bil izvoljen Dimitrije Magarašević, predsednik finančnega odbora narodne skupščine in bivši prosvetni minister. Seje banovinskega od- bora so se udeležili zastopniki 50 okrajnih orga- nizacij JRZ iz savske banovine. S seje je bila poslana predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću sledeča pozdravna brzojavka:

O priliki izvolitve novega banovinskega od- bora za savsko banovino na današnji seji, ki so se je udeležili zastopniki 50 okrajnih odborov, Vas enodušno pozdravljamo ter želimo, da izvrši- te svoje poslanstvo za rešitev važnih državnih in narodnih zadev srečno in uspešno za boljšo držav- no in narodno bodočnost.

Tujski promet in Dolenjska

Št. Jernej, 14

Z velikim odobravanjem smo zlasti Dolenjci sprejeli sklepe, ki jih je na zadnjem občenem zboru Tujskoprometne zveze v Ljubljani predlagal zastopnik našega Tujskoprometnega društva. Spre- jetje teh sklepov in njihova uresničitev bi bila za vso Dolenjsko izredno važnosti. Zato jih sporo- čamo tudi javnosti, predvsem pa merodajnim kro- gom z željo, da bi te naše težnje podprli, kakor zaslužijo.

Državna cesta, ki gre čez Dolenjsko (Novo mesto), je v obupnem stanju. Nesreče na njej se množijo. Zanemarjanje ceste smo si v zadnjem času razlagali s tem, da namerava zgraditi banovina iz državnega milijardnega kredita novo, sodobno avtomobilsko cesto, ki naj bi v glavnem potekala po sedanjem cestišču. Pod temi pogoji bi bili pri- pravljene potrditi nekaj časa, ne pa, če se iz- vedba načrta zavleče v nedogled. K vsemu temu nas je razburila nova vest. Italija je predlagala avtomobilsko cesto iz Trsta v Konstanco ob Črnem morju. Naše časopisje je poročalo, da bo potekala ta cesta ob Savi. Če dela to cesto tuj kapital v svoje namene, nimamo nič proti temu. Odločno pa protestiramo, da bi sodelovala pri tem delu država s krediti, ki so bili namenjeni za cesto čez Dolenjsko. To pa iz čisto stvarnih razlogov. Dolenjska je v prometnem oziru dosledno zapo- staveljena. Zahteva, da se prilagodi dolenjski že- lezniški promet z izboljšanjem proge večjim hi- trostim, je po vsej priliki padla v vodo. Tega nam ni več toliko žal, ker je sodobno načelo na- prednejših držav dobra cestna mreža in ne več toliko železnice. Želimo pa dobiti dobro avtomobilsko cesto. Zasavje ima v svoji železnici, ki se bo prej ali slej ojačila s paralelnim tirom, že svo- jo močno prometno žilo. Nespretno in nepra- vično bi tedaj bilo ojačevati jo čez potrebe, med- tem ko hira Dolenjska v vseh oziirih zaradi po- manjkanja dobre ceste. Pametna politika bo za- htevala, da se pravično ravnanje ne ruši. Tudi če dobi Zasavje svojo avtomobilsko cesto, bo osta- la še vedno potrebna, da jo dobi tudi Dolenjska. Če pa jo dobi Dolenjska, je vprašanje potrebnosti ojačevanja zasavske prometne žile z novo cesto sporno.

Sodobno avtomobilsko cesto zahteva Dolenjska iz splošno gospodarskih ozirov in pa kot pred-

pogoj bodočemu razvoju, na katerega že danes računamo. Zdi se, da ima Dolenjska vse pre- pogoje za razvoj tujskega prometa, zakaj prepri- čani smo, da je dosedanja parola »morje ali pla- nine« bila kolikor toliko stvar propagande, da pa je mogoče najti še drugačne tipe pokrajin, ki povsem odgovarjajo zahtevam tujskega prometa. Dolenjska je po svoje prirodno lepa in to mnogo bolj lepa kakor običajno mislijo oni, ki je ne poznajo. Dolenjska je danes še neznan in jo bo treba tujsko-prometni politiki šele odkriti. To pa ne bo mogoče brez dobrega in sodobnega cest- nega omrežja.

K temu poročilu delegata našega Tujsko- prometnega društva hočem postaviti vprašanje, kdo je kriv splošni zaostlosti Dolenjske, če jo primerjamo z naprednejšo Gorenjsko ali tudi s Stajersko? Delni odgovor na to vprašanje nam je dala sama podoba občnega zbora Tujsko- prometne zveze. Gorenjci so se udeležili občnega zbora polnočestevilo. Nekateri kraji so poslali tudi po več zastopnikov, kolikor imajo pač društev, včlanjenih v Zvezi. Na občne zbere prihajajo z jasnimi in opredeljenimi cilji ter izdelanimi pro- grami. Vsa Dolenjska je zmogla tri delegate, iz Toplice nad Novim mestom, Metlike in Št. Jerneja. O kakšni načrti pripravi za enotne in skupne nastope pri nas Dolenjcih ni govora. Vsi vemo, da nam je mnogočesa treba, nihče pa ne stori potrebnih korakov. Izkazalo se je, da mnogi do- lenjski kraji, ki radi izražajo željo po tujskem prometu, ne izpolnjujejo obveznosti do Zveze in zato niti ne morejo pošiljati k Zvezi svojih de- legatov.

Glede Zveze same moremo reči, da je to ena najvzornjših naših organizacij, ki je vedno pri- pravljena pomagati, koliko je v njeni moči. Nje- no poslovanje je res brezhibno in ekspeditivno, česar sicer nismo vajeni drugod. Če nam je na razpolago tako odlična pomoč, smo potem res sami krivi, če se ne otresemo mrtvila in posta- nemu tudi Dolenjci že enkrat aktivnejši.

Pametno bi morda bilo, da o tem Dolenjci sami, oziroma prizadeta društva, ki so včlanjena v Zvezi, nekoliko skupno preudarijo. Morda na kakšnem skupnem sestanku, na katerem naj bi se določile smernice za načrtno delo v bodočnosti.

Pred velikimi slavnostmi v Ptuj

Ptuj, 27. junija.

Priprave za veliko slavo o. minoritov ob 700-letnici njihovega prihoda v Ptuj, so v polnem teku. Okrožnice, ki jih je razposlal pripravljali odbor, so našle polno razumevanja med ljudmi. Tabor je pod pokroviteljstvom dr. Antona Koro- ca, predsednika senata. Svojo navzočnost na ta- boru so prijavili trije škofje: dr. Tomažič, vladika lavantinski, dr. Rožman, knezoškof ljubljanski in dr. Mileta, škof sibenjski.

Taborne knjižnice so natisnane in jih bo pri- pravljali odbor v kratkem začel razpošiljati. Ako bi jih kje hoteli imeti prej, naj takoj pišejo ponje. Tudi znaki za proslavo so izdelani. Okrogla pla- keta je v zlati barvi in pritrjena na trak v slo- venskih barvah. Ker bo knjižnica z znakom dala udeležencem pravico za polovično vožnjo na že- leznici in znižano vstopnino k vsem prireditvam (slavnostni igri, pevskemu nastopu in velikemu ognjemetu), si je mora vsakdo nabaviti, ki hoče biti deležen cenene vstopnine. Vsakemu bo pa tudi okusen znak v lep in trajen spomin.

Za mladinski dan se je na okrožnico prijavilo že sedaj veliko fara in šol, ki bodo pripeljali otro- ke na to slovesnost, med temi: Cirkevce, Sv. Ur- ban, Sv. Marijeta, Ptujška gora, Sv. Marko, Sv. Vid, Hajdina, Sv. Trojica itd. Prijava še vedno prihaja. Zupnijski uradi bodo prejeli v prihodnjih dneh novo okrožnico, v kateri bodo navodila za orga-

nizacijo mladinskega spreveda od postaje do mino- ritarne cerkve, ki bo nekaj posebno privlačnega in učinkovitega. Saj otroške prireditve v tako veli- kem obsegu še ni bilo v bližini Ptuja. Potrebno pa je, da bi prireditve tudi v tehničnem pogledu do- bro pripravljene. Zato prosimo vse gg. katehete in cenj. učiteljsko, ki bodo prišli v Ptuj na mla- dinski dan, da se z otroci udeležijo prireditve, ker bodo s tem pomagali urejati množico otrok, ki se bo zbrala v Ptuj. Prosimo pa še druge šole, da se za otroško prireditve pripravijo tudi k nastopu. Otroci naj se pripravijo za kak prizor (bolj vese- lega značaja), ki bi trajal kakih deset minut. Pro- simo pa, da nam sporočite, če boste z otroci na- stopili, da bomo lahko sestavili točen spored na- stopov.

Drugi dan proslave smo nazvali »Tretjeradni- ški dan«. Želimo, da tega naslova ne bi kdo na- pačno razumel. — Res je drugi dan vseslovenski tretjeradniški tabor, ker hočemo povdariti misel sv. Frančiška in nje pomen za današnji čas. Po- vabljeni pa so vsi, poleg tretjeradnikov pa še prav posebno mladina katoliški katoliški organizaciji pripada. Vabimo člane FO in članice DK, da se udeležijo v čim večjem številu naše proslave. Na- stopili bodo v krogih, posebno v sprevodu. Vabi- mo gasilce v krogih in vse, ki imajo narodne noše, da se deležijo v sprevodu proslave in s tem z- nani sijaj proslave povečajo.

Kar bo mnogo ljudi privabilo od daleč in od blizu, je gotovo naša slavnostna igra D. Petančičar »Kuga«, ki bo uprizorjena v dnevih proslave na veličasten način. Vsebinske in oblikovne vrline te igre je povdarila že kritika. Pripravljali odbor pa skrbi, da bo dobila zamisel tudi v prireditvi umet- niško oblika, ki bo učinkovita. Režijo je prevzel g. Edo Grom, gledališki igralec iz Maribora, ki je nastopil v Petančičevih »Naših apostoli«. Nastopilo bo okoli 150 igralcev ter še pevci in godbe. Solistične vloge so v rokah najboljših igralcev v Ptuj. »Kuga« tiskano dobite v samostanu in v Cirilovi tiskarni v Ptuj za 10 din.

K zunanjim prireditvam spadata tudi pevski nastop in velik ognjemet. Da boste lahko prisot- etvovali tem prireditvam, se prigrisite pri župnem uradu za udeležbo.

Tretji dan je zahvalno romanje k Materi božji na Ptujsko goro. Romanje bo vodil prevzr. dr. Rožman, škof ljubljanski.

Vadite pesmi za »Igro o kraljestvu božjem«!

Pri »Igru o kraljestvu božjem« pojejo igralci in vsi gledalci sledečo pesem: »O Bog, v nebeški slavici, »Poje hribe in doline, »Kraljevo zna- menje, križ stoji, »Daj mi, Jezus, da žalujem, »Milo Jezus prosim, »Jezus, vse tolažbe vire, »Usmiljeni Jezus, ozri se name!« »Dopolnjen je obljube čas, »Vi, oblaki ga rosíte, »Kristus, Kralj vseh večnih časov, »Mogočno se dvigni nam spev iz srca in »Povsod Boga«.

Prosimo pevovodje in organiste ter prečistilo duhovščino po vsej Sloveniji, da takoj začne te pesmi vaditi z ljudstvom. V kolikor pesmi niso primerne sedanjemu delu cerkvenega leta (kakor n. pr. postne in adventne), naj se ljudje zberejo posebej k pevskim vajam. — Vrhovni režiser.

Grofica Zichy za kongres

Tudi z Madžarskega se obeta precejšnja sku- pina udeležencev. Izredno zanimanje za kongres pa kaže grofica Livija Klara Zichy, sestra nad- škofa v Kaloezi, Julija grofa Zichyja. Pisala je nadškofu in mu priporočila, naj kongres podpira, kar je nadškof tudi obljubil. Poskrbela pa je tudi, da se po madžarskih samostanih veliko moli za kongres.

Naročajte in širite
Slovenski dom!

Smrtna prometna nesreča v Šiški

Trčila sta vlak in motor, na katerem sta sedela dva

Ljubljana, 2. julija. Danes popoldne, ko je peljal iz Ljubljane nedeljski kopalni vlak, se je pripetila za novo remizo v Šiški težka prometna nesreča, ki je zahlevala spet mlado življenje. Ob 13.48 so bili poklicani ljubljanski reševalci na pomoč. Odkriti so takoj na kraj nesreče ter tam naložili težko po nesrečenega motociklista in ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Ponesrečenec se piše Debevec Franc, po poklicu pletilec. Stanoval je na Večni poti št. 9, v službi pa je bil pri Josipu Vidmarju Pred škofijo. Zensko, ki se je peljala z Debevcem na motorju, je vlak povozil in razmesaril in je na mestu umrla.

Očividci pravijo, o tej nesreči tole: Okrog 13.45, prav tedaj, ko pelje za remizo nedeljski

kopalni vlak, je pripeljalo motorno kolo, na katerem sta sedela moški in ženska. Motociklist je na tem kraju prav lahko opazil, da prihaja prav v tem trenutku iz Ljubljane vlak, in ga je najbrž tudi videl, saj ni na tem mestu nikjer nobene ovire. Hotel pa je na vsak način vlak prehiteti in pred njim peljati čez železniško progo. To pa je bilo zanj usodno, kajti na progo je zapeljal z motornim kolesom prav v trenutku, ko se je na križišču že pojavil tudi vlak, ki je z veliko silo zbil motociklista in njegovo spremljevalko. Njo je vlak povozil in jo popolnoma razmesaril, on pa je dobil zelo težke notranje poškodbe in je malo upanja, da bi okrevalec.

Spremljevalka Franca Debeveca se je pisala Ivanka Blanko ter je bila po poklicu natakara.

V torek bodo obesili na smrt obsojenega roparskega morilca

Maribor, 2. julija. Kakor smo svoječasnno že obširno poročali, je bil pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča dne 4. januarja t. l. obsojen na smrt tridesetletni rudar Silvester Kranjc, iz Zerjave pri Črni zaradi roparskega umora, izvršenega dne 25. septembra lanskega leta v Volinjaku nad posestnikom Petrom Korošo, ki je bil star 73 let. Skupaj s Kranjcem je bil takrat obtožen sodeležbe 41 letni rudar Ivan Kolar iz Mežice in žena morilca Amalija Kranjc. Pri razpravi je Kranjc hudo obremenjeval Kolarja, hoteč s tem sebe razbremeniti, vendar mu sodišče ni verjelo in je Kolarja oprostil. Žena morilčeva pa je bila obsojena na dva meseca strogega zapor. Kranjc se je proti sodbi pritožil ter je kasalsko sodišče v Zagrebu sodbo prve instance v celoti potrdilo. Ministrstvo za pravosodje je odklonilo prošnjo za pomilostitev ter bo Kranjc v torek, dne 4. julija ob 6 zjutraj obesen.

V ponedeljek mu bodo ob 11 razglasili, da je ministrstvo odklonilo pomilostitev in da bo v torek zaključil svoje nesrečno življenje.

Pri umorjenem Koroši je Kranjc ukradel listnico z 2000 din, kar pa so orožniki večinoma našli pri morilčevi ženi.

Ljubljana od včeraj do danes

Včeraj se je še držalo lepo vreme, ponoči pa se je kar na lepem zločilo in proti jutru se je vila huda ploha. Čez dan se je nato vreme spet zjasnilo, vendar je ostalo dokaj hladno. Po dveh dnevih hude vročine je ta hlad prišel, lahko rečemo, popolnoma nepričakovano. Proti večeru je tudi začel pihati močan veter.

Lepo slavje pred magistratom

Dopoldne ob enajstih je bilo pred magistratom lepo slavje. S svojih skupščin, ki so jo imeli danes, so odšli rezervni podoficerji pred spomenik kralja Petra Osvoboditelja. Tam so priredili priredno slovesnost, katere se je udeležila tudi velika množica občinstva. Rezervni podoficerji so pred spomenik velikega kralja položili tudi lep venec.

Davi je gorelo

Davi je v našem mestu nastal manjši požar, in sicer v nekem eklatu na Vilharjevi cesti. Na kraj požara so se odpeljali naši reševalci, ki pa jim ni bilo treba stopiti v akcijo, ker so ta čas požar ugasnili že domači, ki so nemudoma podvzeli potrebne korake, da bi odpravili večjo nesrečo.

Ze ponoči pa so bili reševalci klicani na Pot na Rakovo ješlo. Tam so naložili na avtomobil posestnika Josipa Lovšo, ki so ga nekje vročkovneži hudo obklali. Lovšo so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Nedelja je bila mirna

Noč od sobote na nedeljo je potekla v spodobnem miru in redu. Le tu pa tam so morali intervenerati čuvaji nočnega reda in mira, ki so zapirali najbolj vnete razgajalce. Nedelja sama je bila podobna bolj zgodnjepopolnadaškim, pustim in dolgočasnim nedeljam. kakor pa nedelji v poletju. Meščani so danes večinoma ostali doma. Za izlete vreme ni bilo prav nič naklonjeno, pripravno pa ni bilo posebno niti ne za kopanje. Zato si je večina spokrajšalac dolgi dan kakor si je že vedela in znala: na krajših sprehodih, v gostilnah, v kavarnah in v kinih. Po daljšem času so bile predstave v kinu danes spet nekoliko bolj obiskane kakor zadnje čase ob nedeljah. Tudi na ulicah je bil vse popoldne vrvež nekoliko večji kot običajno.

Razne aretacije in drugo

Od 26. junija do včeraj 2. julija je ljubljanska policija izročila okrožnemu sodišču 22 oseb, osumljenih raznih deliktov, v prvi vrsti tatvin in hudih telesnih poškodb. V sodnijske zapore je bil odveden neki bolgarski akademik, ki je hudo poškodoval svojega tovariša. Gre za prav zanimivo afero. Svojemu tovarišu je dolgoval večjo svoto denarja. Prišel je pred dnevi na njegovo stanovanje in v spremstvu izvršilnega organa. Ta mu je hotel zarubiti nekatere stvari. Bil je akademik zelo uporen. Izvršilni organ je zato šel poklicat policijskega stražnika. Med tem časom sta se zarubljeni akademik in njegov tovariš spopadla. Bolgarski akademik mu je zlomil desni palec. Prišla je policijska asistenta. Akademik, videč resnost položaja, je res plačal svoj dolg, toda njegov tovariš je odšel v bolnišnico. Njega so sedaj izročili državnemu tožilstvu. Proti njemu je uvedena kazenska preiskava.

Se vedno mnogo govore o rodbinski tragediji v Stožicah, ko je bila na nepojasnjen način umorjena Alojzija Bitezničnikova v Stožicah v bližini Urbančkovih gostilne na ozemlju, ki spada še pod okoliš ljubljanske policije. Zaradi suma umora aretirani delavec Bitezničnik, mož umrle, in njegov sin Ludvik sta bila danes dopoldne odvedena

Zastopniki italijanske policije so obiskali Ljubljano in Bled

Ljubljana, 2. julija. Z belgrajskim dopoldanskim brzim vlakom se je pripeljal v Ljubljano odposlanstvo italijanske policije, ki je bilo nekaj dni gost belgrajske policije. Italijanski policijski zastopniki so s tem vrtili obisk, ki so ga lani naredili zastopniki naše policije v Italiji.

Na ljubljanski postaji so goste sprejeli policijski upravniki dr. Hacin, poveljnik orožniškega polka polkovnik Barle, poveljnik policijske straže Bedenk, več policijskih uradnikov, šef oddelka za javno varnost Bogataj, italijanski generalni konzulat v Ljubljani pa je zastopal g. Terenzi. Poleg tega je bila na peronu razvrščena četa policajev, ki so imeli nove uniforme.

Italijanski gostje so se iz Belgrada pripeljali v družbi načelnika v notranjem ministrstvu g. Kerševana ter višjega uradnika v ministrstvu Miličevića. Ko so gostje izstopili, jih je najprej pozdravil upravniki ljubljanske policije g. dr. Hacin, ki jim je potem pred-

stavil tudi ostale zastopnike naših oblasti. Za pozdrav se je zahvalil inep. italijanske policije dr. Conti, ki je takoj nato z ostalimi gosti vred obšel čisto četo policajev. Po pozdravih so se vsi skupaj odpeljali na banko upravo, kjer je goste v imenu g. bana prisrčno pozdravil g. podban dr. Majcen. Tudi njemu se je za prisrčno dobrodošlico zahvalil dr. Conti. Odposlanci italijanske policije so si nato v spremstvu višjih uradnikov ljubljanske policije ogledali mesto, nato pa krenili na Bled, kjer jih je pozdravil tiskovni referent italijanskega konzulata v Ljubljani g. Santocchi. Po kosilu, ki je bilo prirejeno v hotelu Toplice, so se odpeljali gostje v Bohinj, zvečer pa so se udeležili banketa, ki ga je priredil g. ban dravske banovine dr. M. Natlačen.

Odposlanci italijanske policije si bodo še jutri ogledali blejsko okolico, nakar se bodo skozi Ljubljano vrnili v Italijo.

Kočevske težave in njih krivci

V zadnjem času posveča »Jutro« zelo veliko pozornost naši Kočevski, zlasti krizi, ki je v zadnjih letih nastala z redukcijo rudnika, dela v tekstilnih tovarnah ter s polomom Mestne hranilnice. Neprikrito ugotavlja, da so zelo mračni izgledi pred nami ter da se niti ob dvanajsti uri ne zganemo. Takšna poročila se sicer zelo lepo čitajo, toda pisec vseh teh člankov se kljub temu, da je o razmerah na Kočevskem še dokaj dobro poučen, zelo previdno izmika krivdi, ki so jo z nesmiselnimi in neumnimi političnimi in gospodarskimi kupčijami povzročili njegovi politični sorodniki kot večni pobratimi tukajšnjih drugorodcev na račun takrat odlično situiranih kočevskih Slovencev.

Ako se ozremo za nekaj let nazaj, potem moramo ugotoviti, da so že leta 1922 ustanovili funkcijonarji dveh ribniških denarnih zavodov in Mestne hranilnice v Kočevju Merkantilno banko v Kočevju z namenom, da bi s podvigom industrije, trgovine in obrti v okraju omejili krošnjarstvo ter dali ljudem kruha doma. Hotelo so, da naj bi temu služila denarna sredstva domačih zavodov in vlagateljev. V vodstvo te banke so vslopili funkcijonarji vseh treh denarnih zavodov ter najuglednejši gospodarstveniki našega okraja. Vsi trije zavodi so naložili v to banko več milijonov dinarjev. Vodstva v navedenih zavodih so bila mišljenja, da ni pametno nalagati razpoložljivih milijonov svojih zavodov v denarne zavode pod tujim vodstvom izven okraja, ker je boljše, da se odvdišni denar porabi v okraju za povzdig gospodarstva pod lastnim vodstvom. Tako je torej bila ustanovljena Merkantilna banka. Merkantilna banka je ustanovila v Kočevju Nakupovalno družbo, velepodjetje Carbonario, finančno podpirala veleuknarne Tekstilno, v Ribnici pa je ustanovila banka svojo podružnico ter lesno veletrdno »Ribnico družbo z o. z.« Gospodarstvo je zaradi tega tako zveveto, da so se začela za Kočevje zanimati tudi česka industrijska podjetja, nakar se je dejansko ustanovilo tudi česko velepodjetje »Kočevje« s kapaciteto okoli 1000 delavcev, a svet za tovarno je kupila tudi Jugobruna. Tako je bilo Kočevje dejansko na mah industrializirano.

Toda že v jeseni 1924 leta se je ugotovilo, da znašajo naložbe pri Merkantilni banki 4.593.000 din, pri ostalih zavodih pa še več, in sicer okoli 14 milijonov dinarjev vseh vlog Mestne hranilnice, dasi bi te naložbe smele dosegati le višino rezervnega sklada, ki pa je zaradi vojnih posojil obtojal le na papirju. Torej že leta 1924 so bile naložbe naložene proti pravilom, toda s takšnimi naložbami se je strinjala tudi državna uprava kot vrhovna nadzorna oblast. Naložbe in poslovanje so bile potrjene še za leto 1925, za leto 1927 pa niso več mogli biti, ker je med tem nastopila zaradi sistematičnega škruvanja vlagateljev od nemške strani nelikvidnost Merkantilne banke. Gospodje v Merkantilni banki so se med tem med seboj malo spili, izstopilo je tudi nekaj mlajših Nemcev, ki so takoj nato ustanovili svoj lastni konkurenčni in čisto nemški denarni zavod, ki je seveda nujno rabil vloge.

Intervencija od strani oblasti proti škruvanju je bila odločno odklonjena, očividno zato, ker so si propagatorji novega denarnega zavoda znali pridobiti zaščito v takrat odločujočih političnih krogih. Da bi naščevane vlagatelje potolažili, je tvrdka A. Kajfež vračala zavodom za izplačevanje denar, dokler je to zmogla. Čez noč pa ni mogla pretvoriti strojev, zidov itd. v bankovce. Da pa ne bi vlagatelji in naložnice izgubili svojega denarja, se je ustanovil poseben konzorcij, kate-

remu je tvrdka A. Kajfež izročila svojo imovino, ki je bila še leto prej cenjena na 28 milijonov dinarjev, dočim so njene obveznosti pri Merkantilni banki in v korist gori navedenih tvrdk znašale skupno 19.500.000 din. Razen tega je sedaj prodana Premoženska uprava dovolila za varnost vlagateljev vključbo varnostne hipoteke v korist Mestne hranilnice za 15.000.000 din. Vloge pri Mestni hranilnici so konec leta 1926 znašale skoraj 21 milijonov dinarjev, naložbe pri Merkantilni banki pa okoli 6.000.000 din. Poleg tega sta tvrdka A. Kajfež in Merkantilna banka dovolili vključbo hipoteke za teh 6.000.000 din na vseh svojih nepremičninah. Tako so takratni funkcijonarji Mestne hranilnice in občine kočevske s skrajno trikratno nadverdnostjo realno zavarovali vse naložbe Mestne hranilnice. Ako bi torej pustili tvrdko A. Kajfež delati dalje, bi ne bilo ničesar izgubljenega, toda njegovi prošnji se ni ugodilo in tako so že konec leta 1927 padla vsa jamstva in pogodbe v druge roke. Te pa so seveda vrgle tvrdko A. Kajfež v konkurz, ubile najdragocenejši njen donosni faktor, njeno trgovinsko organizacijo in svetovne zveze ter nasilno vnovčili, kar in kakor se je nasilno pač vnovčiti dalo. Iz vsega tega je seveda morala nujno slediti tudi izguba.

Tu se torej pričena katastrofa slovenskega gospodarstva na Kočevskem, ki je široke ljudske mase jako hudo prizadela. Pobratimstvo znanih kočevskih javnih in narodnih izdajalcev z drugorodci je uničilo slovenskemu Kočevju vir svojih dohodkov, kajti od tu dalje so odločevali dejansko samo nemški voditelji in eden izmed njih je na nekem javnem shodu v Kočevju rekel, da ni prav nič zato, če mesto nekaj milijonov doplača, glavno je le to, da slovenska tvrdka A. Kajfež izgine, ker je ustvarjala s svojo industrijo in veletrgovino v Kočevju in okolici slovenske eksistence, s tem pa seveda tudi volilce. Toda kljub temu so šli nekateri zastopniki slovenskih strank Nemcem na lim. V mestni občini so Nemci s svojimi slovenskimi zavezniki dosegli večino in s tem seveda tudi v Mestni hranilnici, in tvrdka A. Kajfež je šla v konkurz. Tisti trenutek so padli kočevski Slovenci od vodečega in odločujočega pridobitnega sloja na to, kar so danes. Tega dejstva ne spremeni nobeno še tako krasno društveno navdušenje ali pa časopisno javkanje, čeprav »Jutro« dopisnik ugotavlja, da je edina pridobitev za Kočevje v zadnjih letih Sokolski dom, ki pa še ni opremljen. Dejstvo je, da so na prejšnje slovensko gospodarsko in finančno odločujoče mesto stopili izključno nemški možje, ki so zbrani okoli svojega nemškega denarnega zavoda in ustvarjajo sedaj nemška podjetja.

Iz vsega tega sledi, da je kakršnokoli fraziranje po časopisih o bodočnosti Kočevja, njega krizi, zastoji itd. samo nekaj prefinjenih manever zmanjšati krivdo, ki je pa hvala Bogu vsem zavodnim kočevskim Slovincem prav dobro znana.

Naše osrednje ognjišče:

»Slovenski dom«

naloga letošnjega leta!

Prispevajte za osrednji prosvetni »Slovenski dom« v Ljubljani!

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Bliža se največja sodobna svetovna katoliška manifestacija

Kongres Kristusa Kralja, ki zavzema v mednarodnem svetu vsak dan večji obseg, se naglo bliža. Toda zdi se, da nimamo pravega pojma, kako bo zaradi velikega odziva vseh narodov Evrope in ostalega sveta, ki bodo prišli v tisočih v Ljubljano na kongres, nevarna preizkušnja za ves naš narod; kajti vsak narod se ob takih svetovnih dogodkih, kot bo za nas kongres Kristusa Kralja, mora zavedati svojih dolžnosti in pokazati sebe vsestransko zrelega in sposobnega, da v svojo sredo sprejema odlične mednarodne goste. Take manifestacije so za vsak narod in za vsako državo velikanske važnosti in jih nikdar ne moremo dovolj ceniti.

Zato upravičeno pozivamo ves slovenski narod, zlasti pa Ljubljance, ki bodo iz tujsko-prometnega ozira največ imeli od tega kongresa, duhovno pa lahko sprejeli, kakor sploh ves slovenski narod, največje sadove večno veljavnih božjih nauk, da ta kongres podprejo po svojih močeh.

Nabiralne akcije!

Naprosili smo vse č. gg. duhovnike in vse naše organizacije, da bi se z vsmo lotile nabiralnih akcij. Vljudno prosimo in še prosimo, da bi povsod vztrajali pri nabiranju denarnih sredstev, potreba je velika, ker nam manjka še dve tretjini sredstev. Prosimo prav vse, ki smo jim naslovili razne okrožnice, da ne odrečejo svoje pomoči, ampak da store še v mesecu juliju vse, kar morejo, da zbero za kongres čim več sredstev. — Nabiralne akcije so najvažnejše; le z uspehom teh bo kongres mogel biti lepo izveden!

Prehrana

Vsem, ki žele ob kongresu prodajati jestvine, pijave i. t. d. v bližini Stadiona, vljudno sporočamo, da bodo lahko dobili potreben, primeren prostor za stojnice, oziroma paviljone, in sicer na zemljišču med Stadionom, tovarno Eiffel in Tyrševu ter Vodovodno cesto. Za pogoje lahko vsakdo pisмено vpraša pri g. Janezu Andolšku, Kongresna pisarna KKK, Tyrševa cesta 31, Ljubljana. Vsakdo naj pri tem tudi sporoči, koliko kvadratnih metrov prostora želi imeti. — Finančni odbor za kongres Kristusa Kralja.

Od tu in tam

Veliko primerov obolenja na malariji so ugotovili zdravniki v Belgradu. Poprej se je navadno ta bolezen pojavljala pri stanovalcih predmestij, ki leže ob Donavi in Savi, kjer se nahaja več močvir in stoječih voda, sedaj pa so oboleni tudi prebivalci iz središča mesta. Zdravniki razlagajo ta pojav kot posledico preobilnega deževja v maju in juniju. Obolenj pa je toliko, da se lahko imenuje Belgrad najbolj malarčna prestolnica v vsej Evropi. Zdravniki pravijo, da se bo dala bolezen zavezati le s požrtvovalnostjo oblasti in ljudi samih. Oblasti naj bi končno vendar rešile vprašanje izsuševanja predmestnih močvirij, obenem pa poučevali ljudi, naj vneto pobijajo komarje, ki so edini raznašalci malarije.

Skopljanska železniška postaja, ki so jo začeli že pred dvema letoma nanovo graditi, bo do jeseni že dograjena. Postaja je zidana v orientalskem slogu. Obenem je železniška uprava zgradila tudi vse druge objekte, kakor novo kurilnico in tovorni kolodvor. Vsa dela so veljala 250 milijonov din. Nova postaja bo po vsej verjetnosti najlepša in najmočnejša železniška postaja, kar jih je v naši državi.

Svoj letni občni zbor je imela v Splitu Zadružna Matica, v kateri je vključenih 226 dalmatinskih zadružnih organizacij vseh vrst. V imenu Glavne zadružne zveze je zborovalce pozdravil tajnik dr. Juretič. Odborniki Matice so se v svojih poročilih najbolj pritoževali nad Privilegirano agrarno banko, za katero pravijo, da s svojim počasnim poslovanjem ovira hitro ureditev kmetijskih dolgov. Prav tako so nezadovoljni z delom Poštne hranilnice, ki ne daje kreditov na razpolago lombardnih kreditov, čeprav jih zakon obljublja. Dalje se zadruge zavzemajo za ukinitve ali pa vsaj zmanjšanje banovinskih in občinskih trošarin na vino, ki je največji vsakoletni redni dohodek vsega dalmatinskega prebivalstva. Obenem prosijo oblasti, naj skušajo izdeležovati prodajo dalmatinskega sadja, povrtnine in drugih pridelkov v državah, ki so na izvoz takih pridelkov navezane, zlasti pa v Grčijo, Italijo in Egipt.

Proslave zadružnega tedna so se začele večeraj po vsem svetu. Vsi zadružniki, katerih je okrog 185 milijonov, bodo posvetili ta teden borbi za razširjenost zadružne misli, obenem pa tudi borbi za ohranitev človeških pravic in za ohranitev miru na svetu. Svoje proslave bodo organizirali tudi jugoslovanski zadružniki.

Še hujša katastrofa, kakor jo je doživela srbska vas Subotinci, je zadela pred tremi dnevi bolgarsko mestoce Sevljevo. Po neurju so vdrl v mestoce hudorniki in preplavili vse hiše. Po prvih poročilih je voda odnesla s seboj tudi 60 ljudi, novejša poročila pa poročajo, da je bilo smrtnih žrtev preko 100. Uničeno pa je vse polje in vinogradi. Katastrofa je tako grozna, da ji je v novjšem času težko najti enako.

Skupaj s svojim dva meseca starim otrokom je izvršila samomor kmetica Radmila Radenković iz Aleksandrova Zupskega. Zjutraj je žena še pospremila moža, ki je odšel na trg, kmalu nato pa je vzela svojega najmlajšega otroka, ga obesila na vrh ob postelji, nato pa se sama vzel vrv in se obesila. Pravega vzroka te žalostne ljudje ne vedo, kajti Radmila se je z možem razumela, v revščini pa tudi ni živela. K sreči so bili ostali trije otroci tisti čas z doma in tako ušli nevarnosti, da tudi nje dohiti podobna usoda.

Zaradi ovece sta se spopadla dva pastirja v vasi Ašanja pri Zemunu, 22-letni Nikola Kreculj in 62-letni Miha Cvejanović. Steherno jutro sta gnala na pašo vsak po 150 ovac in zmerom sta skupaj prebila svoj čas na paši. Predvečerašnjim, ko sta hotela drobnico odgnati domov, sta se pa sprla zaradi ovece. Oba sta trdila, da pripada sporna ovca njegovemu tropu. Med prepričevanjem je Nikola pograbil za debelo palico in z njo nekajkrat udaril Miha po glavi. Starec je obležal mrtev, Nikola pa se je svojega zločina tako prestrašil, da je pustil ovce in pobegnil domov, kjer se je prijavil orožnikom.

Poročila o samomorih med dijaki se množe. Pred dvema dnevnoma so prestolniski časopisi poročali o dveh dijakih, ki sta si končala življenje zaradi slabih uspehov v šoli. Sedaj pa javljajo tudi o tretjem. Aleksander Rakič je dobil izpričevalo z več slabimi redi. Ko se je z avtobusom vračal domov, je sredi poti pustil ustaviti avtomobil, da je izstopil. Napisal je dve pismi, nato pa skočil v reko. Rakič bi bil moral ponavljati drugi razred učiteljskega. — Tudi v Ljubljani se je prigodil podoben primer. Nekaj petdesetletnega ljubljanskega srednješolskega zavoda je dobil slabo izpričevalo. Ne da bi ga kdo videl, je vzel iz žepa stekleničico strupa in ga izpil. Ko se je začel zvijati od bolečin, so ga tovariši šele opazili, narkotiki pa poklicali pomoč. Obupani deček je bil še pri zavesti in izjavljal, da ne krivi profesorjev za svoj polom, marveč je sklenil narediti križ nad svojim življenjem zaradi spoznanja, da ne bo mogel v življenju nikdar doseči idealov, ki si jih je bil zastavil.

Nedostojen izbruh na račun belgrajskih opernih pevcev si je dovolil operni dirigent Joseph Kripps, po rodu Nemec. Pri glavnih skušnjah za Verdijevskega Trubadurja se je med petjem ljubljancem poznane pevke Oledkopove razjezil, zlomil dirigentsko palico, nato pa stekel v ravnotežje sobo ter začel tam na prezirljiv in nerazumen način posovati povrsti vse pevce belgrajske opere z ravnotežjem Matačičem na čelu. Posoval jih je z Balkanci, nezalci in za namerčak šo z izrazi, ki jih je zmožen le sin kakega »višjega« plemena. Ravnotežje opere Matačič je zahteval od upravnika gledališča, da nebrzdanemu gostu odpove pogodbo, obenem pa zahteva od Krippsa, da na primerno zadoščenje opsovanim umetnikom. V nasprotnem primeru namerava Matačič podati ostavko na svoje mesto.

Dekle, ki ga je osramotilo, je ubil delavec Stjepan Solanović iz Osijeka. Solanović se je pred tremi leti v tovarni spoznal z mlado Julijo. Začel je hoditi z njo, čeprav je imel doma svojo ženo. Nedavno pa se ga je Julija začela ogibati; ker ji je mati branila, da bi hodila z oženjenim človekom. Ko pa jo je Solanović ponovno srečal, jo je spremil do hiše. Takrat pa se je pojavila Julijina mati in Solanoviča oklofutala. Po materinem zgledu se je še dekle obrnilo proti njemu in mu prisililo nekaj zausnic. Solanović je tedaj pognal nož in dekle zaklal. Oblastem se je potem sam prijavil.

Zetev pšenice in ječmena se je v Bački že začela. Prinos bo letos nekoliko manjši kakor lani, pa še zmerom obilen. Krajne nevihte, ki so jih doživeli tudi v Vojvodini, so tu pa tam prizadele večjo škodo, vendar je na splošno žito dobro obrodilo. Nekaj škode je povzročila rja. Prav tako zelo dobro kažejo kornuza in druga žita.

Tatovi, ki so kradli konje, vozove in seno

Maribor, 1. julija.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjala tatinska tolpa 7 ljudi. Prav za prav sta to dve tolpi, ki sta imeli enega in istega voditelja, 40-letnega prevoznika Antona Bergleza iz Dogaš, ki pa ga ni bilo pri razpravi, ker je pobegnil v Nemčijo. V njegovi prvi skupini so 48-letni delavec Ivan Mlakar iz Zgornjega Radvanja, 36-letni delavec Rihard Soba iz Zg. Radvanja ter 24-letni delavec Anton Predan iz Zg. Radvanja. Ta družba se je pod vodstvom A. Bergleza specializirala za tatvine konj in vozov, katere je potem prodajala po Hrvaškem. — V drugi Berglezovi tolpi pa so delavec Adolf Hiter iz Zg. Kungote, 24-letni ekonom Stefan Ropič od Sv. Križa nad Mariborom, 40-letni delavec Jožef Čeh iz Maribora ter delavec Jožef Ferk iz Rošpoha. Ta druga Berglezova družba pa se je bavila s tatvinami sena in drv, ni pa zamelovala v tatinskem poslu tudi drugih stvari.

Tako so ukradli v noči na 13. dec. 1937 Eli zabeti Senekovič v Studencih njen enovprečni voz, vreden 1500 din. V noči na 11. avg. 1937 so odpeljali Mariji Veronik iz Zg. Kapli iz njenega hleva dve kobilici, vredni 8000 din, dve vozni vpregi, vredni 2000 din, pa niso šli s praznimi

konji, so spotoma odpeljali v Brezno Ferdinandu Hribniku še voz, vreden 3000 din ter ga naložili z deskami. V noči na 6. febr. 1937 so v Radomoničih ukradli iz hleva na škodo dr. Ant. Kleinovska dva konja, vredna 5000 din ter voz in vprego v vrednosti 2000 din. Mlakar sam pa je ukradel na svojo roko voz celo svojemu kolvodje Berglezu ter ga odpeljal. S konji in vozovi so se vsakokrat podali v Zagreb, kjer so vse skupaj prodali ter si denar razdelili.

S tovariši iz druge tolpe pa je Berglez odpeljal lansko poletje Milanu Petroviču na Kozjaku iz senika 40 stotov sena v vrednosti 3000 din. Gselmanu Jožefu so v noči na 3. sept. ukradli s travnika olave v vrednosti 800 din. Rupertu Valterju v Bresternici so odpeljali za 400 din drv, povrhu pa so izvršili še več manjših tatvin.

Sodbe so se glasile takole:
Ivan Mlakar 1 leto in 6 mesecev strogega zaporja; Rihard Soba 1 leto in 2 meseca strogega zaporja, oba 3 leta izgube častnih pravic; Anton Predan 6 mesecev strogega zaporja; Jožef Čeh 4 meseca strogega zaporja, oba 2 leti izgube častnih pravic; Hiter Adolf 14 dni, Ferk Jožef 14 dni zaporja, oba pogojno na 2 leti. Stefan Ropič 4 mesece in 10 dni strogega zaporja, 2 leti izgube častnih pravic.

»N mav čez izaro«

Hitlerjeva mladina bo pomagala kmetu

Dunajski »Völkischer Beobachter« prinaša poročilo, da bo s 15. julijem nastopilo 10.000 Hitlerjeve mladine svojo službo v kmetijstvu, da pomaga pospraviti letni pridelek. Omenjeni članek pravi tudi, da bo to za mladino hkrati tudi najučinkovitejša obmejna služba. Mladina bo delala povprečno po šest tednov. Poleg poljskega dela se bo udeleževala tudi v področju vaške kulture in obmejne zaštite. Na Koroškem prideta v poštve predvsem Rož in Zilja.

Sadovi novodobne vzgoje

Iz Globašnice poročajo: »V nedeljo, 18. junija, je bil v naši farni cerkvi popoldne od škofijstva predpisan stanovski pouk za mladino. Medtem ko je imel farni dušni pastir nagovor pred glavnim oltarjem in so verniki klečali pred izpostavljenim Najsvetejšim, je pred cerkvijo razgrajala skupina otrok. Neki gospodar stopi iz cerkve in posevri otroke, naj mirujejo. Otroci pa ga na mah obkolijo in mu kriče dopovedujejo, da nima ničesar zapovedovati in naj gre kar spet v cerkev, sami pa bodo imeli svojo zabavo. Gospodar se je molče vrnil. Kmalu nato je začelo frčati proti cerkvenim vratom kamenje. Pristojna varnostna oblast je uvela preiskavo proti malim postopalcem.« (Po »Kor. Slov«.)

Kulturni teden ob Zablatniškem jezeru

Državna kmečka organizacija bo skupno s kulturnimi oddelki Hitlerjeve mladine priredila od 1. julija do 9. julija ob Zablatniškem jezeru nad Klopincem v Poduni nekak kulturni teden. Iz vsakega okrožja se bosta tega tečaja udeležila fant in dekle, ki jih bo določila okrožno kmečko vodstvo.

Z Goriške, Krasa in iz Istre

Kako so Slovenci na Primorskem slavili obletnico kosovske bitke

Dne 28. junija smo v Jugoslaviji praznovali 550-letnico bitke na Kosovem polju, kjer je bila za dolga stoletja zapčena usoda srbskega naroda in je zemlja južnih Slovanov preplavila turška vihra. Proslava te obletnice na Kosovem polju je bila res nad vse sijajna. Glas o njej ni šel samo do meja, v katerih danes žive Slovenci, Hrvati in Srbi v svobodni Jugoslaviji, pač pa je šel tudi po ostalem svetu. V duhu so pri proslavi obletnice te usodne bitke med Srbi in Turki sodelovali predvsem tudi tisti Slovenci, Srbi in Hrvati, ki so po končani svetovni vojni ostali zunaj naših meja. Med njimi so tudi naši Slovenci iz Primorskega. Kako so ti sprejeli vesti o sijajnih proslavah kosovske tragedije, bomo razumeli, če preberemo kratek odstavek, ki ga je objavila v svoji zadnji številki »Istra«. Takole pravi v njem:

»Vsakemu narodu more služiti za primer to skupno občutje vseh Srbov. Mi Istrijani se moremo več kot kdo drugi naučiti od te glavne preteklosti. V naših solah v Istri smo brali o »Kosovski devotki«, materi Jugovičev in o carici Milici. Tudi mi smo zapustili

Strogo bo kaznovan, kdor bo v bodoče kršil prometne predpise

Z vedno naraščajočim prometom vseh vrst vozil postaja nevarno za imetje in življenje prebivalstva vsak dan večja. Zgovoren dokaz za to so prometne nesreče, ki se dan za dnem dogajajo po Ljubljani in na deželi.

Kljub temu, da imamo predpise, ki urejajo ves cestni promet, se dnevno opaža, da se prebivalstvo ne drži teh predpisov, bodisi v malomarnosti, bodisi iz nevednosti. Ves promet je zaradi tega oviran in ogrožen. Posebno malomarni so v izvajanju prometnih predpisov vozniki, ki vozijo po levi strani ali sredi ceste, na vozovih, puščajo svoja vozila brez nadzorstva na cesti, ponoči svojih vozil ne osvetlujejo z lučjo in nimajo na vozilih predpisane reflektornega stekla. Kolesarji vazi- vtrici, drve brezobzirno po ozkih ulicah in klan- cih, nimajo luči, ne reflektornega stekla na kole- sih. Vozači motornih vozil se tudi tam, kjer ši- rina in ustraj ceste ne dopušča hitre vožnje in pri vožnji skozi naselja ne drže predpisov o dovoljeni brzini, preoblagajo svoja tovorna in osebna vozila, ne zasenčijo pri srečevanju in pri vožnji skozi me- sta žarometov, ne dajejo pri prihitevanju potreb- nih znakov ter na križiščih ne posvečajo dovolj pažnje ostalemu prometu. Pešci korakajo brezskrb- na po sredi ceste, posamezno ali v grupah, se ne zmenijo za varnostne signale, hodijo čez ceste, kakor bi se jim sanjalo, ne upoštevajo za pešce označenih prehodov, postajajo v grupah sredi ce- te in se tam razgovarjajo ter z vsem tem svojim nepravilnim ravnanjem ogrožajo ne samo svojo osebno varnost, temveč tudi vse ostale promet.

V stremiljenju, da se napravi vendar že en- krat red na cestah v Ljubljani in po deželi, je uprava policije naročila vsem svojim organom, da vse kršilce prometnih predpisov brezobzirno pri- javijo zaradi kaznovanja. Prebivalstvo se v last- nem interesu opozarja, da se točno pokarava pre- pisom cestnega reda, ker bodo sicer kršilci naj- obštetnejše kaznovani. — Upravnik policije

stvo. Tečajniki se bodo vadili v nemški pesmi, plesu, nemški igri in v športu in bodo tako spozna- vali elemente nemške narodnosti.

Drobne novice

Koroški filolog-amater prinaša v zadnji šte- vilki »Kor. Slov.« prav zanimivo razpravo o na- stanku imen Koroške in Kranjske. Dokazuje, da sta obe imeni slovenskega imena. Novo naseljeni Slovani so ob prihodu v današnje Koroško nazivali gorato deželo »Goravje« in njene prebivalce »go- rovjane«. Nemški zgodovinarji so to ime polatinili v »Carantanum«, iz tega pa je nastalo sedanje ime Koroška in Kärnten. Naziv »Kranjske« izvaja iz korenine »krajina«, to je obrobna ali obmejna po- krajina, kakor je »Ukrajina« obrobna dežela Ru- sije. Če se pomisli, da je bilo jedro slovenskega naroda na Koroškem, je ta razlaga zelo naravna. Tudi Herder je bil tega mnenja in v svojem leksi- konu imenuje »Kranjce« — »Grenzlawen«.

Nemška delovna fronta (DAF) je predpisala, da se desetine dohodkov družinskih prireditev po- bira za eklo ustanove KDF («Kraft durch Freu- de»). Na vprašanje slovenske osrednje organiza- cije glede slovenskih prireditev je pristojni refe- rent pojasnil, da omenjeni predpis slovenskih or- ganizacij ni zadene.

Trgovci in gostilničarji v Selah so pretekli teden dobili uradni poziv, da morajo dvojezične napise na svojih poslopijih odstraniti sicer da bodo kaznovani z denarno globo.

Otroška vrtca v Logi vesi in v Vrbi sta že začela s svojim poletnim delom. Vzgoja je svedea popolnoma nemška.

Nameravana je gradnja cele vrste novih šol- skih poslopij in to: v Hodišah, Pliberku, v Podol- lah pri Suhli, na Čajni, v Ledenicah, Skocijanu, Knezi in drugod.

V nedeljo 2. julija bo na Brnci slovenski pev- ski koncert, če ne bo prepovedan.

svojo rodno grudo, s seboj pa smo poneli eno misel. Ta misel ne sme zamreti z nami, ona mora živeti v naših zanamcih. Preblizu so dogodki teh dvajsetih let, toda če bomo vedno videli pred seboj kul Istre, če bomo našim otrokom govorili o življenju istrskega kme- ta, o naših narodnih bojih, o vsem, kar smo imeli in kar smo izgubili, o težnjah tistih, ki so ostali, ne bo zamrla naša zavedna misel.

Hvalevredno priznanje

Za jesen napovedujejo veliko razstavo narodnih ročnih del v Pulju. Za to razstavo vlada med našim istrskim prebivalstvom še zdaj precej zanimanja. Ka- kor napovedujejo listi, ki jim je poverjena organizacija te razstave, naj bi ta prireditev pokazala domačinom in tujcem značaj in narodne običaje naše pokrajine, o katerih prirediteljski odbor priznava, da so dru- gačni kot pa po drugih italijanskih krajih. Razveseljava je ta ugotovitev prirediteljskega odbora. Res se značaj in običaji v Istri in povsod, ... kjer prebivajo Slovenci, drugačni. Brez dvoma bo do- živel prav zaradi tega puljska razstava narodnih roč- nih del velik uspeh in bodo gotovo vsi tisti, ki si jo bodo ogledali, z njo tudi nad vse zadovoljni.

Mariborski drobiž

Vlom v orožnikovo stanovanje. Včeraj med baklado je bilo vlomljeno v stanovanje upokoje- nega orožniškega narednika Jožeta Magdita v Mlinski ulici 18. Vlomilec je izbral priliko, ko se je družina podala v mesto gledat baklado. V sta- novanju je vse prebrskal ter odnesel iz omare malo vrečico s 516 din gotovine. Policija poizve- duje za zlikovcem.

Ko je pobirala kosti. V Strossmajerjevi uli- ci je žena delavca Ivana Stopar pobirala okrog stojnice kosti, ki jih mesarji mečejo proč. Da ne bi bil prikrajšan, je Rudolf Berger, brezposelni de- lavca, tako vzrojil, da je ubogo ženočeno vrzel ob- tla ter si je pri tem padcu ženo močno poškodo- vala levo koleno. Berger se zagovarja, da ima le- on pravico pobirati kosti, češ da samo on postavlja mesarske stojnice.

Programi Radio Ljubljana

Ponedeljek, 3. julija: 12 Zborovske točke (plošče) — 12.15 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opolgarski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 19 Na- povedi, poročila — 19.30 Zanimivosti — 19.40 Nac. ur. — 20 Popy: Orientalna suita (plošče) — 20.30 Mesecni slovesni pregled (g. prof. Fr. Vodnik) — 20.30 Soli- stični koncert g. prof. M. Lipovšek — 21 Koncert Radi- skega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Kona- cert slovenskih skladateljev (Radijski ork.).
Torek, 4. julija: 12 Daljni kraji v lahki glashi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opol- garski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura — 20 A. Dvorak: Slovenska radosodja (plošče) — 20.30 Zanimivosti — 20.30 Soli: Metodov krsni g. prof. E. Boje — 20.30 Operni spevi in napravi. Poje g. An- ton Orel, igra Radijski orkester, dirigira D. M. Sija- nea — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Svecarski ljudski napavi (Malenkov trio).
Sreda, 5. julija: 12 Naše povke, naši povesi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Solonski kvar- tet — 14 Napovedi — 18.30 Mladinska ura: Ročna dela — Bumerang in lase (g. Miroslav Zor) — 18.45 Bajke (plošče) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Prirodoslo- kotiček (g. prof. Fr. Pengov) — 19.30 Nac. ura — 20 Wieniawski: Faust, fantazija za gosli in orkester (plošče) — 20.30 Kulturne in prosvetne razmere v Slo- venski krajini (g. prof. Jože Mavček) — 20.30 Koncer- zborna »Ljubljanski zvon« — 21.15 Tamburaški orkester (A. Karmelj) — 22 Napovedi

Obvestila

Počitniški protialkoholni tečaj za učitelje in učiteljice prireja Liga proti alkoholizmu v Ljub- ljani od 16.—23. julija t. l. Začetek tečaja 17. ju- lija. Udeleženci imajo za časa bivanja v Ljubljani prosto hrano in stanovanje. Teme, ki se bodo na tečaju obravnavale, so: Razširjenost alkoholizma med slovensko mladino (rezultati najnovejših raz- iskovanj); Pomen in naloge učiteljskega pri trez- nostnem delu; Alkoholizem in življenjska bilanca Slovenije; Alkoholizem in manjdarjenost; Al- koholizem in duševne bolezni; Alkoholizem ter moralna pokvarjenost in zločinstvenost mladine; Alkoholizem in tbe; Slovensko alkoholno gos-odarstvo s posebnim ozir na viničarstvo; Slo- vensko sadjarstvo in žganjekuha; Alkoholizem in socialno vprašanje; Viničarsko vprašanje; Razši- renost alkoholizma in šolski uspehi; Učni načrti, protialkoholni pouk in vzgoja; Samoučila in učila za protialkoholni pouk; Praktični nasveti za pro- tialkoholno delo v šoli in družini; Šolske kulinje, njih pomen in namen; Praktično tolmačenje uredb, ki ščitijo mladino pred alkoholizmom; Praktične smernice za raziskovanje alkoholizma med mladino; Liga proti alkoholizmu in sodelo- vanje učiteljskega v njej. Poleg tega so predvidene vsak dan ekskurzije in sicer v bolnišnico za du- ševne bolezni na Studencu, brezplačen izlet v Lu- kovico in na Rakitno, ogled socialno-političnih ustanov mestne občine ljubljanske itd. — V tečaj se lahko prijavijo vsaki učitelj in učiteljica. Spre- jetih bo samo 40 kandidatov. Prijave do 10. ju- lija s točnim naslovom pošljite na naslov: Liga proti alkoholizmu, Ljubljana, Gosposvetska c. 2, II. nadstropje. Vsak prijavitelj bo takoj po pri- javi prejel podrobna navodila.

Rudosledstva brez oblastnega dovoljenja. Tukajšnje rudarsko glavarstvo dobiva ponovno pritožbe od kmečkega prebivalstva, da različne osebe opravljajo rudosledna dela, ne da bi se prej pogodile z lastnikom dotičnih zemljišč za odškod- nino, kakor to določa (98. in sl. obzega rudar- skega zakona. Pogosto so celo dogaja, da rudo- sledce obljubi lastniku zemljišča dobro odškod- nino, katere pa pozneje sploh ne plača in pusti zemljišče razkopano, razrito in poškodovano. Mest- no poglavarstvo zato opozarja prebivalstvo, da nikjer ni predpisano, da bi moral lastnik zem- ljišča svojo zemljo odstopiti rudosledcu za rabo, t. j. za iskanje rudnin v zemlji, dokler ne sprejme zahtevane, oziroma pogojene odškodnine za zem- ljišče, ker je vsako rudosledenje v razdalji 38 m od stanovanjskih in gospodarskih poslopij v emi- slu § 14. cit. zakona sploh prepovedano. V vsakem primeru se mora rudosledce izkazati z rudosled- nim dovoljenjem, ki ga za vsak primer posebej izda rudarsko glavarstvo v Ljubljani.

Zenski akademski pevski zbor, ki se je usta- novil v letošnjem študijskem letu 1938-39 na uni- verzit kralja Aleksandra I., se bo predstavil v pe- tek 7. t. m. na svojem prvem koncertu v dvorani Filharmonične družbe ob pol 9 zvečer. Mladi, agil- ni zbor akademski, ki ga vodi in šola dirigent Frmanec Marolt, ima na programu najmlajšo mo- derno pesem Bravničarja, Osterca, Tameca in dru- gih ter nekaj narodnih prireditev po Maroltu in Tomcu. Vstopnice so v prodaji na univerzi.

Vzajemna posojilnica v Ljubljani, r. z. o. j. je oprostila s 1. julijem t. l. stare vloge do din 15.000. Vloge, ki ne presegajo din 15.000 je pre- nesele s 1. julijem 1939 na nove vloge in jih od tega dne obrestuje po 4%.

Zenski akademski pevski zbor v Ljubljani bo priredil koncert v Filharmoniji v petek, 7. julija ob pol 21 in ne 3. julija, kakor je bilo prvotno objavljeno. Koncert dirigira France Marolt. Pro- gram: Gallus, moderna in narodna pesem. Pro- daja vstopnic na univerzi v vratarjevi loži.

I. banovinska razstava malih živali v Ljub- ljani. Ob priliki jesenskega vselejma, ki bo v Ljubljani od 2. do 12. septembra t. l., bo v okviru kmetijske razstave tudi I. banovinska razstava malih živali, t. j. perutnine, domačih kuncev, ovac, koz, golobov itd. Razstavili bodo najlepše plemenske živali priznani rejci iz vse Slovenije, organizirani v raznih rejjskih društvih in rejjskih središčih pa tudi oni, ki v teh društvih niso vklju- njeni. Prihodnje dni bo kr. banska uprava raz- poslala vabila posameznim društvom in rejjskim organizacijam, da prijavijo živali, ki jih namerava- vajo razstaviti. Neorganizirani rejci pa naj se pisмено prijavijo kmetijskemu oddelku kr. ban- uprave, ki jim bo poslala potrebne prijavnice v izpolnitve. Vse živali bodo ocenjene, najlepše tudi nagrejane.

Maturanti in maturantke ljubljanskega učite- ljišča leta 1919! Dvajsetletnico naše mature bomo praznovali neprekinjeno v ponedeljek 3. julija. Se- stanek pred Trubarjevim spomenikom ob 9. Dne- vni red ustmeno. Razhod z večernimi vlaki. Arnoš- Adamič, Zagorje ob Savi.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA CESTA 7
POLEG HOTELA UNION

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po
4% do 5% po dogovoru

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekti

Posojilnica daje kratkoročna posojila

A horizontal strip of four black and white illustrations showing various sports. From left to right: a track race with several runners in motion; a basketball game with players jumping for a rebound near the hoop; a soccer game with players competing for the ball on a field; and a hockey game with players on skis using sticks to handle the puck.

Največji športni dogodek letošnjega leta v Sloveniji:

Frank.